

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : DEM. I. DOBRESCU

Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU

Avocat, Direct. Contenc. B-pei
G-le a Țării Românești

ALEX. CERBAN

Profesor la Facultatea
de Drept, București

IOSEF G. COHEN

Avocat

GR. CONDURATU

Fost Consilier la C. de Apel
București, Avocat

RÉNÉ DÉMOGUE

Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

V. DONGOROZ

Dr. în Drept din Buc. Avocat

ALFRED JUVARA

Profesor Universitar, Avocat

Dr. ȘTEFAN LADAY

Fost Magistrat
jurisconsult în Cluj

D. NEGULESCU

Profesor la Facultatea
de Drept, București

I. GR. PERIETEANU

Avocat

C. SIPSOM

Profesor la Facultatea
de Drept, București

C. STOEANOVICI

Dr. în Drept din Paris
Avocat

GR. TRANCU-IAȘI

Fost Ministru al Muncii
Avocat

P. VASILESCU

Dr. în Drept din Paris
Avocat

AL. VELESCU

Dr. în Drept din Buc.
Avocat

ALBERT WAHL

Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit. 1400 lei
„ Avocați 1000 „
„ Magistrați 800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

În lunile Iulie și August

Are odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

A apărut ANUARUL MAGISTRATURII cu data de 1 Ianuarie 1928. De vânzare la „Curierul Judiciar”. Prețul 180 lei.

S U M A R

Asupra unificării legislative, de avocatul Valeriu Roman.

— Noul Cod Penal și Organizarea Ministerului de Justiție, de Dr. E. C. Decusara;

Contra pornografiei și obscenității, Circulară dată Parchetelor de Ministerul de Justiție;

— Amnistia delictelor silvice și valoarea materialului, de I. C. Dinu, Judecător;

— Tot în chestia concubinajelor la sate, de D. Ștefănescu, magistrat.

— Apelurile și recursurile de la judecătorii, de L. Ciobanu, judecător.

JURISPRUDENȚA :

— Curtea de Casație s. I: *G. Nicolae cu Maria C. Boruz*. (Nu există decădere pentru nedepunerea actului de expertiză în termen. Locațiune. Inventar de starea lucrurilor date în locațiune. Lipsa lui. Clauza de predare s'a făcut în bună stare. Consecința cu privire la probă).

— Casația s. III: *Ministerul de finanțe cu Soc. Tisita și alții*. (Societăți inamice. Bunuri aparținând lor. Procedura de sechestrare și lichidarea lor. Contestații făcute de interesați. Competința președintelui Trib. — Momentul când se determină calitatea de societăți inamice);

— Trib. Ilfov s. IV: *Carol Covaci cu N. Dumitrescu*. (Locuință și prăvălie ocupată de mici meseriași. Decizia Comisiei arbitrale că predomină locuința sub legea din 1924. Dacă se mai prelungește contractul pentru prăvălie sub legea din 1927?), cu o Notă de avocatul Dr. Corneliu A. Jecu.

A apărut STAREA DE ASEDIU ACTUALA împreună cu textele referitoare din Constituție, legea stării de asediu din 1864, legea declarării stării de asediu din 1916, toate decretelor până astăzi precum și jurisprudența Inaltei Curți de Casație de *Gr. D. Grecul*, avocat, cu o prefață de *Colonelul N. C. Homoriceanu*, avocat.

De vânzare la „Curierul Judiciar”. — Prețul 30 lei.

Asupra Unificării Legislative

A fost o fericită idee deschiderea drumului rodnic al discuțiunii asupra unei probleme de căpetenie a vieții noastre de stat. Avem până acum, la îndemână patru păreri de mare valoare, și anume a d-lui consilier de casație și membru al Academiei Andrei Rădulescu, în comunicarea făcută asupra „Unificării legislative” în ședința Inaltului Institut, ținută la 2 Iunie 1927, și cele trei articole, publicate în aceeași materie în „Curierul Judiciar” de d-nii Dobrescu, Xeni și Laday. Credem că o continuare a înșiruirii părerilor numai utilă poate fi cauzei.

Problema unificării legislative la prima ei înfașășare, se prezintă într'un dublu aspect: necesitatea unificării și modul cum să fie executată unificarea.

În ce privește necesitatea unificării, argumentele d-lui Andrei Rădulescu sunt așa de convingătoare în cât noi foarte puțin am avea de adăugit, dar nimic de combătut. O unificare desăvârșită ar servi, în mod ridicat, două idei, *ideia unității naționale* și *ideia durabilității Statului Român*. Toată lumea își dă seama de importanța covârșitoare a fuziunii sufletești a tuturor cetățenilor acestei țări. O unitate sufletească nu poate fi întemeiată pe altceva decât pe comunitatea ideilor. Nimic mai mult, decât instituțiunile juridice, nu se întemeiază pe o idee expresă.

Or, atunci când încadrăm întreaga populație a țării într'aceiaș regim juridic, ideea de bară devine pentru toți unu comun, se făurește prima legătură temeinică și durabilă între sufletele distanțate de atâtea mentalități deosebite. Dreptul este sângele organismului de stat, pătrunde în toate fibrele sociale, până la coliba ciobanului de pe munte. Unificarea legislativă este și prima alcătuire monumentală care, spre complectarea operii războiului, va inspira credința tuturor, celor dinăuntru și din afară, în imutabilitatea și durabilitatea noului Stat. Această operă va da o puternică contribuție la asimilarea evolutivă a tuturor sentimentelor și aspirațiunilor întemeiate pe posibilitatea unei reveniri istorice. Atât despre necesitatea unificării legislative,

Mai grea este însă problema modului cum trebuie făcută unificarea legislativă. Aci se găsește, față în față, diferite mentalități juridice și diferite interese colective. Nu va fi fără interes să schițăm, în treacăt, acești doi factori, am putea spune decizivi, în materia care ne preocupă.

Cei cari au învățat dreptul, ba chiar îl și profesază, nu au înmagazinat numai texte sau au memorizat unele principii sporadice de drept, ci și-au format o conștiință, foarte sensibilă juridică, întemeiată pe o idee colectivă a dreptului, idee extrasă din regimul juridic sub dominațiunea căruia au trăit.

Dominațiunea austro-ungară a avut prudența, ca să îndulcească cruzimea opresiunii politice, să-și formuleze o concepție a parte asupra dreptului. Din noțiunea Statului s'a făcut o abstracție, prin conceștrarea personalității *sui generis*, ca scop al dreptului a fost fixat Statul, iar expresia concretă a fost Statul juridic. Scopul, sa crezut a fi admis prin prevalarea dreptății materiale, reducându-se la minimum formalitățile. Aceasta era forma exterioară, menținută cu cea mai mare grijă aparența, încât marile mase ale cetățenilor au început să creadă în sinceritatea ei. Firește șuruburile secrete lucrau în interesul elementelor dominante și în detrimentul celor oprimați. Și noi Românii, am început să credem în existența ideii dreptății materiale, care nu este altceva decât tendința sinceră spre separațiunea completă a sentimentului de dreptate, jignit prin actele protivnice. Am fost și determinați pentru această credință, prin testamentul lui Avram Iancu, în care ne-a lăsat cu limbă de moarte, învățătura că un popor oprimat nu cu arma ci cu ideea dreptății își poate recăștiga libertatea; și spre a realiza această idee își lăasă toată averea pentru înființarea unei *Academii de drept*, cu limba de predare română. Credincioși aceștei tradiții, dornici de libertatea națională, am îmbrățișat cu toată puterea sufletului nostru ideea dreptății materiale, păstrând un dispreț pentru orice formalism, proprietatea regimului feudal de tristă memorie. Pentru aceea este foarte potrivită observația d-lui Dem. Dobrescu: „Voi Ardelenii, cu mult mai puternic simțiți dreptul decât îl puteți exprima“. Această formulă lapidară spune totul. Un fapt este cert că, noi Românii din Austro-Ungaria, ne-am formulat o idee proprie asupra dreptului, și nu suntem fidela reogîndire a mentalității juridice a stăpânitorilor, mentalitate care era dublă, alta în fond și alta în formă. Și această idee proprie formează patrimoniul nostru intelectual pe care vrem să-l aducem, drept contribuție, la opera de unificare legislativă.

În Vechea Țară, întemeietorii statului independent și modern și-au dat perfect seama că au de a face cu un popor vioiu, expansiv, adese ori guvernat de patimi, precum este din firea lui Românul, au de a combate o grozavă moștenire fanariotă, și pentru aceea în formalismul francez au văzut cea mai puternică garanție a echilibrului juridic, care este temelie tuturor statelor moderne. Nu putem îndeajuns să ne exprimăm omagiile noastre memoriei acestor mari bărbați, cari au găsit cea mai fericită formulă a încheșării noului stat. Nu au fost oameni de rând acei cari, în momente grele și pline de tenebritate, au știut să vadă atât de clar și să acționeze atât de hotărât. Au cunoscut puterea disciplinatoare a formalismului legal. Să ne dăm seama unde ar fi ajuns Noua Românie cu amorfismul ideii de dreptate materială, în momentul trecerii dela regimul fanariot la viața modernă de stat; de sigur la anarhie. Dar poporul Român a adaptat formula franceză și s'a adaptat ei. S'a făcut o educație juridică în acest sens

și s'a format o convingere exprimată, după maxima romană: „*Forma dat esse rei*“. Ne găsim în fața unei generații care a crescut cu anumite instituțiuni juridice, și călăuzită de anumite principii pe cari, în cursul timpului, le-a aprofundat și le-a perfecționat. Ține la ele pentru că sunt opera lor și a înaintașilor lor. A luat ființă un atașament firesc, cel al autorului către opera sa. Elementele importate le-a adaptat putem spune, le-a naționalizat, sunt considerate ca opera geniului național. Și atunci o abandonare este foarte grea.

Vechea stăpânire țaristă s'a manifestat prin brutalitate. Dreptul a fost mai mult o mască, o aparență a culturai occidentale. Autoritatea dreptului a fost în așa măsură nesocotită că, cei oprimați, nici nu s'au putut gândi să se încadreze în mersul ideii dreptului. Această forță reglatoare a societății, pentru basarabeni, a fost numai o himeră, un izvor atător nedreptăți sociale.

Din acest motiv, dușmănind ideea dreptului, au abandonat acest teren de știință și s'au atașat studiului sociologic. Mai mult au fost preocupați de ideea reformării societății, decât de cunoașterea și înțelegerea instituțiunilor juridice existente. Mai multe teorii politico-sociale au făcut, decât știința de drept. Sau crezut, ca trăind în afară de limitele dreptului. De aci extraordinara sensibilitate față de problemele sociale și aproape totală lipsă de interes față de problemele juridice. Sunt șampionii principiiului de dreptate socială. E firesc că așa să fie. Imensa împărăție, cu puterea ei brutală, numai printr'o izbucnire vulcanică socială putea să fie descompusă și redusă la elementele ei firești, — descompunere ce însemna libertatea națională a fraților noștri de peste Prut.

Un moment nu ne-am gândit să susținem că în Austro-Ungaria era numai dreptate materială fără nici un formalism, sau că în Vechea Țară este numai formalism lipsit de ideea dreptății materiale, sau că în Basarabia lumea numai la transformări sociale se gândea, fără să ia act de existența dreptului. Pe departe nu. Constatările noastre trebuiesc luate în sensul că, ideile arătate erau și sunt proeminente în cele trei mentalități, sintetizate de noi. Ar fi ridicol să credem că o mentalitate juridică se întemeiază pe o singură idee a dreptului, când dreptul însuși este o idee atât de complexă.

Și ce operă s'ar putea înfăptui dacă aceste trei mentalități, de egală valoare, s'ar întovărăși spre o activitate sintetică. Un regim juridic întemeiat pe un formalism bine precizat și moderat, călăuzit de ideea dreptății materiale, care tinde spre realizarea dreptății sociale, ar fi cel mai desăvârșit în lume, și ar forma cea mai puternică temelie a României Mari eterne.

Și s'ar putea face, nu trebuie nici o minune, forțele stau la dispoziție, dar numai generația de azi le reprezintă, ar trebui un om, o forță cu viziunea clară și cu voința de fier, să adune puterile și să se încingă la muncă. Scopul ar fi atins în mai scurt timp, decât cum credem noi.

Mai trebuie să avem în vedere, la unificarea legislativă, și interesele intelectuale și materiale ale diferitelor colectivități; cei din Vechea Țară, cei veniți din fosta monarhie Austro-Ungară și Basarabeni.

Am zis interese intelectuale. Să admitem că s'ar hotărî cineva ca, printr'o trăsătură de condei, să extindă legislația unei provincii, asupra țării întregi. Acest gest ar însemna că oameni cari, în vârstă matură, au crezut că sunt îndestul pregătiți pentru a se putea prezenta în fața lumii ca specialiști bine formați, să se reducă, de pe azi pe mâine, la cel puțin

jumătate din valoarea lor intelectuală. Ca printr'un trăsnet s'ar vedea despuiți de valoarea cunoștinței atâtor texte și principii, dobândite prin munca unei vieți întregi. Dar ar constitui și o gravă jignire, adusă totalității juriștilor țării. Cum, adică, toată lumea să fie chemată pentru așa da contribuție la consolidarea patriei comune, numai juriștii nu. Mai grav s'ar prezenta chestiunea atunci când legiuirile Vechii Țări s'ar extinde, fără nici o modificare, asupra întregului Stat. Cu drept cuvânt ne-am putea plânge, noi cei din părțile alipite, când vechii stăpâni nu au fost curioși de părerile noastre, am fost complect desconsiderați și frații noștri să ne trateze la fel. Nu își poate nimeni imagina, numai noi cei eliberați, ce durere te cuprinde, cum îți arde obrazul de rușine, umilit fiind să asisti ca simplu spectator la o lucrare din specialitatea ta, dar nimeni să nu te întrebe asupra părerii ce ai putea să o ai. Ai putea să contribui la înlăturarea unei greșeli dar, când deschizi gura, ți se face semnul tăcerii. Și noi nu bucuros am trece, încă odată, peste această umilire.

Ori și cât de idealisti am fi, nu putem neglija nici interesele materiale cari sunt mult influențate de opera unificării legislative. Presupunând, că s'ar introduce legislația unei părți peste întreaga țară, acei juriști de profesiune a căror legislație a fost suprimată pe cât le ar fi de reduși intelectualicește pe atât ar fi lipsiți de posibilitatea de a-și câștiga pâinea de toate zilele, iar fericiților vechi cunoșcători ai noilor legi le-ar crea un monopol. Strașnică lovitură ar fi, își poate da seama ori și cine meditează nițel asupra lucrului. E adevărat că, și azi, mai ales juriști din Vechia Țară trebuie să servească justiția în părțile alipite, sub guvernarea unei legislații pe care, la universitate, nu au învățat-o, dar față de această necesitate există două corective. Numai aceia se angajează cari se simt destul de tari ca, în scurt timp, să-și însușească cunoștințele necesare funcțiunii ce ocupă, iar eventualele lor greșeli nu sunt judecate cu asprime, știind toată lumea că fac un apostolat. Dar într'o situație normalizată printr'o legislație unitară octroiată, astfel de considerente atenuante nu pot avea loc. Toată lumea va fi chemată la muncă, dar mijloacele ar fi inegale. Să nu se creadă că cei vizați, ca ajunși în inferioritate, sunt o cantitate neglijabilă. Sunt mii și mii de capi de familie și tineri necăsătoriți, o parte însemnată a clasei noastre de mijloc, așa slab dezvoltată încă. Această clasă, care formează pivotul existenței noastre naționale, ar fi mai mult încercată. Dar, pentru o tranziție destul de lungă, întreaga populație din partea locului ar fi paralizată. Să ne gândim la aceia parte a populației, industriași, comercianți chiar și țărănimea, care are o legătură mai strânsă cu regimul juridic. Mă gândesc la cei din părțile alipite, deoarece numai despre estinderea legislației Vechii Țări se poate vorbi în serios. Acolo elita păturei intelectuale a format-o în trecut și o formează și azi juriștii. Un om mai bine înzestrat intelectualicește a îmbrățișat cariera de avocat, nu numai ca să-și asigure o existență mai bună, dar să poată lupta mai liber pe teren politic în vederea unirii tuturor Românilor. Și azi, să fie răsplătiți cu a lungarea lor de pe teren, aruncarea lor a o parte ca niște fier vechiu, pare că gestul ar fi prea brutal. Chestia se prezintă cu mult mai grav, având în vedere și faptul, că dela unire încoace la Universitatea din Cluj, la Academia de Drept din Oradea-Mare și Universitatea din Cernăuți sau învățat mai mult legislații din părțile alipite, și atunci chiar tinerii for-

mași în școlile românești s'ar trezi reduși în valoarea lor intelectuală. Se pare cam straniu, să li se facă o educație de specialitate, ca mâine să fie declarată de fără valoare.

Atât despre considerațiunile, *quoad personam*, ale unificării legislative. Urmează să cercetăm cari sunt acele puncte fixe din cari, la lumina intereselor generale ale Statului, trebuie să privim chestiunea, în legătură cu cele spuse?

II

Din punctul de vedere al intereselor obștești, problema, ce ne preocupă, trebuie privită în trei aspecte: *politic, juridic și social*.

Privind problema prin prizma politică, trebuie să recunoaștem în unanimitate cu toții, că aceia au dreptate cari propun estinderea legislației, en bloc, a Vechiului Regat. Noi, cei eliberați, nu putem dori altceva decât să ne încadrăm, fără rezervă, în mersul istoric al Patriei Mume. Vedem pretutindeni, ce povară puternică este tradiția națională pentru dăinuirea vechilor state. Nici noi nu putem avea alt interes decât ca tradiția românească să fie întărită și să devină tezaurul tuturor. Dintre toate, tradiția juridică este cea mai puternică forță de coeziune a unui popor organizat în stat. Or, așezămintele juridice ale Vechii Țări sunt opera geniului de creațiune și de adaptare a românilor înaintași. Incadrarea între aceste așezăminte, însemnează asimilarea noastră, venirea la o mentalitate comună. Am ajunge, pe această cale, la restabilirea continuității românești. Le-am da și concetățenilor noștri de alt neam o mână de ajutor ca să se încadreze și ei, mai ușor în noul Stat Român. Ar fi înlăturată aparența jignitoare că, în teritoriile alipite, totul merge ca și înainte, după aceleași reguli, deci stăpânirea românească este numai o tranziție, creiată de războiu. Totuși a privi și a soluționa problema numai în temeiul considerațiunilor politice, ar fi un simplism de neiertat.

Trebuie avute în vedere, în primul loc, considerațiuni juridice. În partea întâia a articolului, schițând diferitele mentalități juridice, am arătat (1) deosebirea între ideile fundamentale ale diferitelor regimuri juridice, dar găsim și o mare deosebire de ordin tehnic a redactării diferitelor legi, și în urmă sunt, dintr'o parte și dintr'alta, instituțiuni juridice necunoscute și imposibil de desființat. Aceste trei împrejurări sunt de o importanță decisivă pentru orientarea legiuitorului, în materie de unificare.

Asupra deosebirii ideilor fundamentale a diferitelor legislațiuni nu insistăm. Să presupunem că le cunoaștem cu toții, altfel ar trebui să depășim cadrele unui articol. O idee fundamentală este înconjurată, ca soarele de planete de anumite principii, cari descompun ideea și o întruchipează. Din diferitele principii se nasc legile, ordonanțe, decretule, statutele, etc., cu aenumăratele lor articole. Precum în regulul regim juridic, compus din totalitatea normelor de drept, se razimă pe ideea de temelie, toate textele componente sunt alcătuite, ca isvorând din aceleași sau similare principii. Nu se poate intercala într'o lege streină un singur articol care se întemeiază pe o altă idee fundamentală, fără a cauza perturbațiune remarcabilă în bunul mers al justiției. Aci trebuie căutate cauzele,

1) V. Articolul autorului, publicat în „*Revista Juridică*” din Cluj No. 41, din 17 Noiembrie 1927, cu titlul: „Imperativul juridic în procesele civile și recursul în casație”.

pentru ce legile de unificare parțială cuprind erori grosolane, și sunt aproape inaplicabile. Numai câteva exemple: Legea Curții de Casație și legea accelerării au unele dispozițiuni cari nici de cum nu pot fi conciliate cu unele texte din procedura civilă ardeleană (2), dar admirabil se potrivește cu procedura civilă română. Legea din 1921, pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice vorbește de urmărirea averii imobiliare, fără de a aminti un cuvânt măcar de cărțile funduare din Ardeal și Bucovina, formalitățile de urmărire sunt cele prevăzute în procedura civilă română, dispozițiuni cari de loc nu pot fi aplicate acolo unde sunt cărți funduare. Și a trebuit să declare Curtea de Casație că aceste texte, în Ardeal și Bucovina, nu pot fi aplicate. Poftim lege de unificare! Din aceste rezultă că unificare parțială, în domeniul aceluiași drept (privat sau penal) este aproape imposibilă, sau în tot cazul foarte anevoioasă. Dar atunci, s'ar putea spune, să se facă o unificare generală, prin estinderea uneia din legislațiunile țării. Și acestei soluțiuni se opune o altă considerațiune de ordin juridic.

În ce privește tehnica legiferării este o esențială deosebire între legiuirile din Vechea Țară și cele din părțile alipite. Toată lumea, aici în București, în special la Inalta Curte de Casație, a remarcat că Ardeleii operează cu două noțiuni juridice, cari par a fi cam mistice, și anume norme: de drept material și norme de drept formal. Această distincțiune, în Vechea țară, în practică este cam neobicinuită. Cel mult este rezervată teoreticianilor, deși e de o mare importanță. Toate normele de drept cari reglementează nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor, sunt norme de drept material sau substanțial, iar cele cari conțin regulile validității unui drept, sunt norme de drept formal sau procedural. Nu este locul ca să ne ocupăm mai pe larg cu chestiunea numirii. Atunci când legiuitorul face această distincțiune, trebuie să tragă toate consecințele cari determină o bună tehnică de legiferare. Și anume toate normele de drept substanțial să fie cuprinse în legi separate, de legile cari reglementează procedurile. Așa și este în Ardeal, Bucovina și Basarabia (acolo numai în raport cu codul general imperial rusesc). Nu se găsește în întregul Cod civil austriac un singur text care ar vorbi despre procedură în afară de unele texte vechi cari au fost scoase din vigoare. La fel sunt redactate Codul de comerț, de faliment, legea cambiei, a Cecului, coaui penal, codul contravențiilor, etc. Dar nici în legea de procedură civilă (care cuprinde pr. civilă, comercială, cambială, a cecului, de divorț cu toate variantele ei, pr. în fața arbitrilor etc.) sau penală nu se găsesc dispozițiuni de drept substanțial. Firește noi ne gândim la domeniul dreptului privat propriu zis și la dreptul penal, iar nu la legile cu caracter administrativ, a căror tehnică de redactare este alta. Aceste legi, în cadrele problemei noastre, nici nu ne interesează, căci ele vizează direct statul ca persoană distinctă și a lor unificare, în afară de interesele statului, nu poate fi supusă altor considerațiuni. Aceste legi și în vechea Austro-Ungarie conține dispozițiuni cu caracter mixt. Legiuitorul român, mai consecvent în dreptul privat distincțiunii dreptului roman: *personae, res et actiones*, nu face, în redactarea legilor,

distincțiunea severă între dreptul substanțial și formal. D. e. codul civil tratează chestiunea probelor, codul comercial cuprinde chestiuni de procedură comercială și cambială, procedura falimentului etc. Ba mai mult, chestiuni cari în legiuirea austro-ungară sunt reglementate în, așa zisele, regulamente interne de funcționare a instanțelor, sunt cuprinse chiar în codul dreptului substanțial, d. e. codul comercial conține dispozițiuni minuțioase asupra înregistrării societăților comerciale și a administrării registrelor de firme. Să nici nu vorbim, că legile speciale ale domeniului de drept privat, cari în principiile lor fundamentale, sunt în strânsă legătură cu codul civil general, în fiecare legislație, complexându-se cu acest din urmă. Astfel, dacă codul civil român s'ar estinde, așa cum este, asupra Ardealului, ar modifica deodată și procedura civilă, legea de procedură de moștenire, legea asupra formalităților testamentelor, legea asupra tutelei și curatele, legea matrimonială etc., fără ca să le scoată, în întregime, din vigoare, ar schimba înfățișarea codului de comerț, a legii cambiale, a legii falimentului și altor legi speciale. Coordonarea acestor texte ar reclama o muncă așa de mare încât, cu aceiași oboseală, s'ar putea face o revizuire temeinică, dacă nu un nou cod. Iar dacă s'ar proceda ca și până acum, înscriindu-se în ultimul articol al legii textul apodictic, că toate dispozițiile contrare sunt și rămân abrogate, aducem instanțele judecătorești în situația de a abroga ele anumite texte noi, ca inaplicabile, urmând ca să investim justiția cu putere legislativă. De urmărit poate să-și dea seama ori și cine. Urmează deci, că nici vorbă nu poate fi de estinderea codului civil singur, ci a întregului regim juridic de drept privat. La fel se prezintă chestiunea în domeniul dreptului penal. Dar vom vedea că nici estinderea întregului regim din domeniul dreptului civil sau penal nu este cu puțință.

Unele legislații și-au creat instituțiuni improprii numai lor și necunoscute de celelalte legiuri. Sunt unele instituțiuni cari se înfățișează în aspectul progresului juridic și social.

D. e. în legislația Austro-Ungară găsim cărțile funduare, compressesoratele, egalitatea femeii cu bărbatul, cercetarea paternității, etc. Desființarea cărților funduare este imposibilă, iar celelalte nu pot fi desființate fără de a cădea în păcatul regresului juridic și social. Să zicem că, prin estinderea regimului juridic nemodificat, am desființat unele instituțiuni chiar cu riscul să fim considerați drept retrograzi, dar ce se întâmplă cu cele ce nu pot desființate? Va rămâne în vid, fără nici o legătură cu noua legiuire! Să nu credem că introducerea, pe țara întreagă, a cărților funduare este un lucru simplu. Făcând abstracție dela lucrările tehnice, cari sunt de lungă durată și costisitoare, instituțiunea cărților funduare influențează întregul regim juridic de drept privat. Câteva exemple, are o mare influență asupra reglementării drepturilor reale, asupra procedurii civile, a execuției silite, a exproprierei etc. Rezultă deci, că estinderea legislației din Vechea Țară, fără o revizuire temeinică este juridiceste imposibilă.

Revizuirea temeinică ne-o impune și ideia progresului juridic. O lege nouă trebuie să fie mai desăvârșită decât cea abrogată. Or, unificarea legislativă este ceva mai mult decât înființarea unei noi legi, este o operă monumentală, un act istoric, care trebuie să-și reverse urmările binefăcătoare asupra mai multor generații. Dar este și o operă științifică, trebuie deci să se guverneze cele mai noi cuceriri ale științei. Re-

2) D. e. Legea Curții de Casație nici cum nu se potrivește cu sistemul căilor de atac asupra încheierilor judecătorești. Legea accelerării cu art. 20 nici cum nu se potrivește cu dispozițiunile pr. civ. ard. în materie de incidente etc.

gimul juridic este obrazul țării, care nu poate avea o înfățișare anachronică, și mai ales azi când tendința este, uniformizarea vieții interne a statelor, în vederea creerii unui echilibru mondial durabil.

Urmează să tratăm problema din punct de vedere social. Ne credem dispensați de o mai largă expunere, referindu-ne la cele spuse asupra deosebirii de interese cari ar putea fi atinse prin opera unificării legislative. După cum unificarea va ști să coordoneze interesele, va fi o operă de cimentare sufletească, iar dacă va nesocoti interesele mai slab reprezentate, va fi un adevărat motiv, pe lângă atâtea pretexte, de distanțare a sufletelor cari caută apropierea. În tot cazul, liniștea și ordinea internă ar suferi mult, prin creierea unei situațiuni privilegiate prin monopol, având în vedere moravurile decăzute de după războiu. Cei cari, peste noapte s'ar trezi ca necunoscându-și propria situație juridică, ar putea fi expuși la o exploatare fără seamăn, de oameni fără suflet. Doar escrocheriile se întemeiază, mai mult, pe ignoranță; numai omul prost poate fi înșelat. Singura soluție este ca, după posibilitate, toată lumea la fel să fie pusă în aceeași situație, introducându-se o legiuire, dacă nu complet nouă, măcar din temelii revizuită.

Concluziile noastre sunt:

Noi, cei din părțile alipite, recunoaștem fără nici o rezervă întâietatea legiurilor din Vechea Țară. Suntem de perfect acord ca acestea să formeze temelia viitorului regim juridic general și unitar al țării. Nu insistăm, câtuși de puțin, ca legiurile vechilor stăpâniri streine să fie extinse asupra țării întregi. Suntem gata să renunțăm la interesele noastre până la limita extremă a posibilității.

Dorim, însă, ca unificarea să se efectueze metodic. Să se unifice deodată toate legiurile, drept substanțial și proceduri, din acelas domeniu juridic. Să se mențină instituțiunile juridice utile ale părților alipite, dar să fie cu pricepere încadrate în noul sistem. În vederea scopului să se facă o revizuire generală și o coordonare cât de desăvârșită între vechile și nouile texte. Să se evite micile modificări, cu caracter de cârpeală, bune numai să creieze o aparență.

Ca și principiile dreptății materiale și sociale să-și aibă locul lor, pe urmă ca și noi, fiii cei mai recentți ai patriei, să avem satisfacția sufletească că am contribuit cu ceva la o operă așa de măreață, să ni se asculte cuvântul cu cuvenita răbdare și bună voință. Până acum nu a fost cazul, dar se vede și rezultatul. Să nu ni se răspundă că avem parlamentari din părțile alipite, pentru că legile nu se fac în parlamente ci în laboratorii unde lucrează discret competențele specialiste. Noi stăm la dispoziție.

Astfel, credem noi, s'ar face o operă temeinică.

VALERIU ROMAN
Advocat-București

Noul cod penal și organizarea Ministerul de Justiție

Proiectul de cod penal complectat și revizuit de Consiliul legislativ va fi în curând supus, de d. ministru al justiției Stelian Popescu, desbaterilor Corpurilor legiuitoare.

Făuritorii acestui proiect de cod penal, printre care se prenumără în primul rând distinsul președinte de la Consiliul Legislativ, d. Ionescu Dolj, d-nii Iulian Teodorescu și Vespasian Pella, profesori universitari,

rupând cu tradiția celor dela 1864 care ne dăduse în pripă un cod penal copiat *ad litteram* după cel similar francez din 1810, printr'o muncă stăruitoare de aproape opt ani, prin cercetări îndelungate, au reușit să ne dea un cod penal unificat, adecuat necesităților de represiune din țara noastră.

Deși s'au inspirat și din celelalte coduri penale străine, însă nu au luat decât acele dispozițiuni cari se puteau readapta spiritului vieții noastre naționale și sociale, necesităților reale ale represiunii din țara noastră, necesități care variază dela popor la popor.

Însă o legislațiune penală nouă, ori cât de admirabil ar fi fost concepută sub raportul normelor teoretice ale științei penale, ea trebuie verificată pas cu pas în aplicațiunea sa practică pentru a se vedea în ce măsură satisface nevoile de apărare socială, cu alte cuvinte în ce măsură fenomenul atât de complex al criminalității este atacat în factorii săi componenți.

Ori această verificare nu se poate face de cât prin instituțiuni anume create la Ministerul de Justiție, cum sunt în toate țările unde fenomenului criminalității i s'a dat atențiunea cuvenită, ca în Italia și Belgia.

În adevăr, instanțele judecătorești represive nu fac decât să aplice legea penală la variatele abateri pe care necesitatea de a le reprima, i le aduce spre sancționare.

Însă efectul ce legile represive au asupra factorilor atât de complexi asupra criminalității nu se pot urmări decât de aceste instituțiuni, organe ale Ministerului de Justiție, care îmbrățișează problema nu în mod fragmentar, ci în complexitatea sa, ținând seamă atât de interpretarea legilor represive, cât și de administrațiunea justiției represive.

Căci o lege penală ori cât de bune dispozițiuni și sancțiuni ar prevedea, dacă interpretarea sa lasă de dorit, fie că judecătorii penali nu sunt îndestul de pregătiți, fie că sancțiunile se aplică cu indulgență sau tardivitate, efectele ei asupra represiunii în general sunt nesatisfăcătoare.

Invers, chiar dacă magistratura penală ar fi pregătită, chiar dacă sancțiunile se aplică sever și cât mai apropiate faptului comis, dacă dispozițiunile legii lasă de dorit sau prezintă lacune, efectele ei asupra represiunii vor fi în aceeași măsură nesatisfăcătoare.

Este astăzi, aproape un principiu incontestabil că, legea este un instrument în funcțiune veșnic de factorii sociali mereu în evoluțiune, și prin urmare ea trebuie să se adapteze acestor factori pentru a putea satisface necesitățile sociale pe care le reglementează.

Când este chestiunea de legislațiunile represive, urmărirea efectelor sociale este o necesitate imperioasă, fiindcă aceste legi au menirea de a garanta ordinea, liniștea și siguranța Statului, ca și a indivizilor, fără de care progresul și civilizația nu este posibil de conceput.

Aceste instituțiuni sunt de diferite naturi și au meniri diferite.

Unele au de scop de a urmări aplicațiunea legilor represive și administrațiunea justiției represive, altele de a cerceta fenomenul criminalității sub raportul întinderii și gravității sale, ca și repercusiunea ce legile represive o au asupra lui.

Aceste diferite instituțiuni însă, trebuie înglobate într'o direcțiune unică, care să fie în măsură de a aprecia rezultanta eforturilor lor și rezultatele obținute în domeniul penal.

Dacă ne raportăm la situațiunea actuală, constatăm că astfel cum funcționează aceste instituțiuni la Ministerul de Justiție lasă de dorit.

Astfel unele funcționează în mod disparat, iar altele lipsesc cu desăvârșire, de pildă *cazierile judiciare*.

În alte țări însă aceste instituțiuni funcționează sub o direcție unică.

Astfel în Italia este o *direcțiune generală a afacerilor penale*, reorganizată prin Decretul din 8 Decembrie 1927, la Ministerul de Justiție, (vezi Bollit delle Ministero de la Giustizia e Grazia No. 49 din 1927).

Această Direcțiune generală este compusă din următoarele direcțiuni:

- I) Direcțiunea afacerilor penale;
- II) Direcțiunea grațierilor;
- III) Direcțiunea liberării condiționale;
- IV) Direcțiunea statistice judiciare;
- V) Direcțiunea cazierului judiciar.

Iată competența și atribuțiunile acestor direcțiuni:

„I). *Direcțiunea Afacerilor Penale*“ chestiuni în legătură cu interpretarea legilor și regulamentelor în materie penală, — controlul administrațiunei justiției penale. Recursurile în interesul legii și revizuirile în penal la Curtea de Casație. Controlul executării sentințelor penale. Chestiuni privitoare la Curțile cu jurați. Părerii asupra tratatelor și convențiunilor încheiate cu puterile străine în materie penală.

Comisiunile rogatorii în materie penală. Controlul administrațiunei justiției penale în colonii sau în țările unde sunt încă în ființă Capitulațiunile.

Afaceri referitoare la aplicațiunea legii penale în raporturile Italianilor cu străinătatea ori a străinilor în Italia. Afaceri și chestiuni privitoare la jurisdicțiunea în apele teritoriale. Imovități diplomatice“.

II). *Direcțiunea Grațierilor*.

„Chestiuni, instrucțiuni și propuneri cu caracter general în materie de amnestie, în *dulto* și grațieri.

Grațierile pentru condamnățiunile pronunțate de Curtea cu jurați.

Grațierile condamnățiunilor pronunțate de autoritățile judecătorești ordinare: tribunale și consulare pentru delicvenții prevăzuți de codul penal sau legile speciale, represive“.

III). *Direcțiunea liberării condiționale*.

Chestiuni și propuneri în legătură cu liberarea condițională, măsură pentru executarea liberării supravegheate.

Grațierile pronunțate de autoritățile financiare sau autoritățile judiciare ordinare în materie de contrabandă sau alte infracțiuni de natură financiară.

IV). *Direcțiunea Statistice Judiciare*.

„Studii și propuneri de lucrări sau metode noi de cercetări statistice.

Controlul și centralizarea datelor trimise de instanțele judecătorești și de notarii publici cu privire la statistica civilă, comercială, notarială, penală și penitenciară.

Publicațiunea datelor statistice și comentarea lor.

V). *Direcțiunea Cazierului Judiciar*.

„Controlul funcționării cazierelor judiciare locale. Interpretarea și aplicarea dispozițiunilor în legătură cu serviciul cazierelor judiciare și rezolvarea acestor chestiuni.

Schimbul internațional de fișe cu cetățenii condamnați în străinătate și străinii condamnați în Italia.

Cercetarea antecedentelor penale a indivizilor înscrși în cazierul central și rectificarea erorilor sau falsificărilor înscrise în buletinul judiciar.

Clasarea și conservarea fișelor în cazierul central. Revizuirea și clasarea foilor complimentare.

Reconstituirea cazierilor distruse și eliberarea de certificate penale.

Studii și propuneri în legătură cu funcționarea cazierului.

* * *

Acum când este la ordinea zilei reorganizarea serviciilor departamentelor, pentru a le adapta noilor cerințe de evoluție socială, mult schimbate prin alipirea noilor ținuturi la Vechiul Regat, se înțelege dela sine importanța ce o capătă Ministerul de Justiție prin aplicarea noului cod penal unificat.

Ținând seamă de normele fixate de Ministerul de Finanțe cu privire la organizarea serviciilor ministerelor, precum și de necesitățile speciale de aplicare a noului cod penal, se impune ca o necesitate imperioasă crearea unei *Direcțiuni a Afacerilor Penale* la Ministerul de Justiție cu totul distinctă de actuala *Direcțiune a Afacerilor Judiciare*.

În compunerea noului direcțiuni ar intra următoarele servicii:

- I) Serviciul *Afacerilor Penale*,
- II) Serviciul *Grațierilor și amnestiilor*,
- III) Serviciul *Statistice Judiciare*,
- IV) Serviciul *Cazierelor Judiciare* (1).

Nu mai este nevoie să intrăm în detalii asupra atribuțiunilor fiecărui serviciu, fiindcă ele se pot lesne stabili prin chiar însuși titulatura lor.

Ceea ce trebuie însă ținut în seamă, este că deși fiecare serviciu își are o competență bine stabilită, însă ele trebuie să concure în mod armonios, spre a putea imprimă o sforțare comună scopului pentru care au fost create, adică verificarea aplicațiunei codului penal și repercusiunilor ce are asupra represiunei.

Prin chiar misiunea sa delicată, *Direcțiunea Afacerilor penale* reclamă un personal tehnic bine pregătit și cunoscător al legilor penale.

În deosebi, conducătorul acestei Direcțiuni trebuie să fie un profund cunoscător al chestiunilor penale în complexul lor, care pe lângă partea teoretică, trebuie să o poseadă și pe cea practică, fiindcă această Direcțiune va fi un laboratoriu, unde se va verifica zi cu zi noul cod penal.

De aceea, conchidem din cele expuse mai sus, că odată cu punerea în aplicare a noului cod penal, se impune și crearea unei atari direcțiuni, în compunerea Ministerului de Justiție, pentru a procura șefului departamentului justiției datele și științele necesare pentru a putea face din noua lege penală un instrument capabil de a garanta ordinea, liniștea și siguranța Statului, ca și a indivizilor.

Mai cu seamă, în aceste vremuri de adânci prefaceri sociale, economice, financiare, etc., o represiune promptă și eficace a actelor cari turbură ordinea și liniștea socială este însăși cheazăia unei pașnice dezvoltări a țării noastre pe calea progresului și civilizațiunei.

Dr. E. C. DECUSARA

1) *Serviciul liberării condiționale*. Este inutil la noi, fiindcă după noul cod liberarea condițională se dă de către instanțele judecătorești.

CONTRA PORNOGRAFIEI ȘI OBSCENITĂȚII

După războiul mondial s'a observat nu numai o slăbire a sentimentului moral, care a produs aceea cascadă de iluștri defraudatori, dar s'a accentuat și o pervertire a gustului public spre obscenitate și pornografie, care a favorizat înmulțirea revistelor, ziarelor, broșurilor, gravurilor, desenelor și chiar filmelor și plăcilor de gramofon, cu cuprins obscur și trivial, — ce găseau un bun plasament și cetitori devotați.

În special tinerimea, care nu avea încă destul de format discernământul spre a evita scrierile cu acest cuprins, prin contagiune, prin imitațiune, a devenit cea mai asiduă masă de cetitori a unor astfel de publicațiuni

Desigur în alte țări ca Italia, Anglia, Belgia, Germania, etc. s'au venit cu măsuri speciale pentru a combate mai cu eficacitate publicațiunile obscene și pornografice, — ca și filmele și plăcile de patefon cu atari cuprins, prin orice mijloace s'ar răspândi în public.

La noi însă, nu avem ca mijloc de combatere de cât art. 262 al. 2 și 391 al. 2 din codul penal, care sunt insuficiente pentru a combate răul în cauzele sale generatrice, totuși este o armă prin care s'ar putea stavili într-o oarecare măsură acel val de obscuritate, de pornografie, care s'a abătut asupra publicului.

Sesizat de această situațiune îngrijitoare d. Stelian Popescu, Ministru de justiție a adresat următoarea circulară șefilor de parchete:

Domnule Procuror,

Ni se aduce la cunoștință că în unele părți ale țării se pun în comerț reviste, ziare, broșuri, gravuri, desennuri și chiar filme și plăci de gramafon cu subiect obscen sau trivial, fără ca parchetele sau organele auxiliare să procedeze la confiscarea lor și la urmărirea și darea în judecată a autorilor, editorilor, tipografilor și colportorilor sau distribuitorilor unor asemenea lucrări.

Răspândirea acestor producțiuni constituind un atentat la bunele moravuri și o primejdie pentru educațiunea tinerimei în special, atrag deosebita Dvs. luare aminte asupra chestiunii și vă rog ca atunci când veți avea informațiuni că s'au produs, se va răspândi ori se încearcă a fi răspândite în public asemenea lucrări, să procedați de îndată și cu toată energia, confiscând orice publicațiuni, desennuri, gravuri, filme sau plăci cu conținut obscen sau trivial și trimitând înaintea justiției penale pe cei ce se vor fi făcut vinovați de producerea sau punerea lor în circulație.

Măsuri identice veți lua și în privința publicațiunilor sau oricăror producțiuni cu caracter obscen sau trivial ce ar veni din străinătate.

Ministerul va urmări de aproape exacta îndeplinire a acestui ordin și în caz de neexecutare va aviza la cuvenitele măsuri disciplinare în contra membrilor ministerului public dovediți vinovați.

La timp, veți comunica ministerului toate cazurile de urmăriri și trimitere în judecată pentru asemenea fapte.

Ministru, S. Popescu

Director general, Ispasiu

Amnistia delictelor silvice și valoarea materialului

Abia promulgată legea amnistiei delictelor silvice și o întinsă, variată și dificilă discuțiune se poartă asupra

întinderii ei — dând naștere la întrebarea: se amnistiază valoarea materialului?

Dela început părerea mea este că ne găsim în fața unei grave lacune de redacție și legiferare.

Legea spune clar și nu poate fi susceptibilă de nici o interpretare.

Art. I. „Se amnistiază, atât în ceiace privește pedepsa cât și despăgubirile civile datorate statului, toate infracțiunile la legile silvice săvârșite până la 1 Noembrie 1927.

Atâta tot și nimic despre valoarea materialului.

Legea silvică la art. 59 prescrie „Pe lângă pedepse delictului și contravenienții, vor fi condamnați atât la valoarea materialului cât și la despăgubiri“ făcând astfel o distincție capitală între despăgubiri civile pe care le lasă la aprecierea instanțelor judecătorești și între valoarea materialului unde singur tariful este hotărâtor, înscriind în codul silvic ceiace legiuitorul civil deosebește între *damnum emergens* și *lucrum cessans*.

Amnistia nu se ocupă decât de despăgubirile civile.

Să fi înțeles oare legiuitorul prin despăgubiri civile și valoarea materialului?

Scopul și intenția lui de a aduce vâul uitării asupra unor infracțiuni a căror amnistie a socotit-o de ordin publică ne face să bănuim că în intenția lui amnistierea despăgubirilor civile datorite statului înseamnă iertarea ab initio și a valorii materialului, pentru că nu înțelegem de ce amnistiază pentru motive bine-cuvântate pedepsele și despăgubirile civile lăsând pentru valoarea materialului posibilitatea unei sancțiuni.

În asemenea caz, dacă legea nu face această distincție, interpretarea ei strictă și de ordin publică cu caracter esențialmente restrictiv nu îndreptățește instanțele judecătorești de a refuza posibilitatea de a se cere valoarea materialului chiar pentru delictelor amnistiate.

Nici o discuție nu poate fi posibilă cu privire la daunele suferite de particulari oricum le-ar numi legea despăgubiri și valoarea materialului care nu pot fi tranșate printr-o lege de amnistie fără ca acea lege să nu poată fi socotită neconstituțională îndată ce ea atinge drepturile particularilor. De altfel nici legiuitorul n'a ignorat acest mod de a vedea.

Consecința primei întrebări este a doua întrebare care iese din cadrul specific al cod. silvic pentru a păși în materia dreptului comun.

Pe ce cale se valorifică valoarea materialului în instanța penală sau civilă?

Adică odată stinsă prin amnistie acțiunea publică se poate cere instanței penale condamnarea la despăgubiri civile?

Părerile sunt împărțite.

După o doctrină întreținută de cei mai autorizați penalisti clasici și moderni și după o jurisprudență constantă a rămas principiul care decide că atunci când instanța represivă a fost sesizată în mod regulat de acțiunea publică și de acțiunea civilă, stingerea ulterioară a acțiunii publice este fără înrăurire asupra acțiunii civile care rămâne singură în judecata instanței deja sesizate.

O lungă discuțiune a urmat în Franța unde se făcea o distincție fundamentală între tribunalele civile și corecționale.

La noi astăzi nu se poate pune astfel chestiunea pentru că judecătorul (penal) corecțional este și cel civil.

Mergând în fața tribunalului civil situația inculpaților nu s'ar ușura cu nimic, urmărind ideia dela început, când nu uiti că legea silvică circumscrie forța probantă a actelor încheiate așa cum ea le prescrie și

când nu se poate tăgădui că ștergându-se faptul în ceia ce privește pedeapsa și despăgubirile, verța prolatantă a actului rămâne în picioare cu privire la valoarea materialului, mai mult aceste valori trebuie admise pentru stat și în lipsa reprezentanților casei pădurilor și judecătorul va fi dator a lua în considerare actele scrise prezentate și procesele verbale de constatarea delictelor pentru că aplicând delicventului pedeapsa amenzei, sau închisoarea să-l condamne în acelaș timp la valoare și la despăgubiri civile, vezi art. 85 c. silvic.

Iată diferitele fețe ale unei probleme care preocupă instanțele noastre judecătorești, problemă care trebuie luminată înainte ca forul suprem al înaltei Curți de Casație să ajungă a-și spune cuvântul decisiv, și pe care m'am încercat s'o discut prin rândurile de mai sus.

I. C. DINU
Judecător-Pucioasa

Tot în chestiunea concubinajilor la sate...

Chestiunea abordată de d-l judecător Corneliu T. Maiorescu și publicată în *Curierul Judiciar* Nr. 40 din 27 Noembrie 1927 sub titlul „Concubinajile la sate”, e prea importantă din punct de vedere juridic, moral, cât și din punct de vedere al vitalității acestui neam, ca să treacă neobservată.

Așă fiind, mă împac și aprob prima soluție dată de d-sa pentru stărpirea concubinajului, nu sunt însă de acord, asupra „secundeia măsuri” ce a prevăzut-o, adică de a se lărgi competența judecătorilor de ocoale, ca astfel să poată judeca și divorțurile.

Mă explic: Necontestat, că „taina căsătoriei” este cea mai sfântă, e cea mai morală și cea mai necesară atât din punct de vedere social cât mai ales al interesului național etnic integral. E prea mărită de biserică, apărută, încurajată de justiție.

Așă fiind, dacă celebrarea ei se face în mod fastuos și de către „cea mai umilă colibă”, caracterul ei indisolubil reclamă că atunci când se desface, această desfacere să fie hotărâtă într'un cadru solemn, într'un templu maiestos, ce nu poate avea loc decât înaintea Tribunalului, atât în ce privește locul, cât și în ce privește completul de judecată, asistat adeseaori de procuror, toți îmbrăcați în „odăjdiile justiției”.

S'o desfacem cel puțin cu fastul cu care s'a încheiat. Acest fast nu poate avea loc la judecătoriile de ocol, căci atât de puține au localul „tip Toma Stelian”, și apoi completul de judecată numai pentru divorțuri, când „teoria judecătorului unic” a intrat în domeniul real și practic, ar fi prea costisitor, acestui complet trebuindu-i un local, etc. În afară de aceasta, procedura divorțului fiind „la îndemâna fiecăruia”, s'ar știrbi importanța căsătoriei și rolul ei în Stat.

Ca corectiv și ca soluție întregitoare, fără alt gând sau intenție decât interesul cauzei, dat fiind că subsistă și cazurile prevăzute mai jos, voi încercă a da și eu o soluție.

În urma războiului mondial, pe câmpul de luptă, acasă sau în refugiu, au pierit atât bărbați cât și femei. În numeroase cazuri concubinajul are loc și se practică de cei și între cei rămași fără „soț” în urma împrejurărilor de război, aceștia din urmă fiind și cei mai săraci în mijloace de a contracta o nouă căsătorie sau fricoși de a-și pierde puținul avut.

Căci iată ce se întâmplă: vorbesc din experiența avută timp de 4 ani ca judecător de ocol.

Murind soțul în război, văduva cu copii a fost improprietărită, și a căpătat și o mică pensie „de război”.

Mobilizatul întors din război dacă a avut nenorocirea să nu-și mai găsească soția iarăși a fost improprietărit.

Și unul și altul dacă au copii, sunt tutori legali ai acestora. După părerea lor, căsătorindu-se din nou, văduva de război ar pierde de fapt tutela, căci cotuterele, soțul de al doilea, devine faptic stăpânul noii gospodării, ba chiar poate ar pierde și pensia de război, iar pământul cu care au fost improprietăriți copiii ei, va fi administrat de noul soț.

Demobilizatul improprietărit, își ia în sarcină o nouă grijă prin recăsătorire, producându-se și confuziune de averi în ce privește munca și administrația.

Din cauza caracterului conservator al țăranului în ce privește averea sau pământul său mult puțin ce-l are, a nenorocirilor din și de după război și a nevrotzei amorale și demoralizatoare ivită după război, sentimentul legăturii legale căsătorești a dispărut, concubinajul fără obligații și răspunderi de viitor, este în floare, fiecare voeste trai ușor fără răspundere. Dar reacțiunea trebuie să intre în funcțiune. Cum? Aci, cu toată modestia, invoc o soluție.

Conform art. 40 din legea jud. de oc., judecătorii de ocol convoacă și „presedeză” consiliile de familie private la regularea tutelelor deschise în circumscripția ocolului lor, la nevoie numește și destitue pe tutor (vezi și expunerea de motive a defunctului Toma Stelian la titlul III al legii judecătorilor de ocoale din vechiul regat). Cum la tutelele legale nu se dau conturi însă judecătorul în fiecare an este dator a se interesă pe cale administrativă de starea copiilor de sub tutelă, de moralitatea tutorului legal sau de recăsătorirea lui, urmează că în acest senz să facă investigații serioase și complete, destituind pe tutorele legal care va fi aflat că trăește în concubinaj sau amenințându-l cu destituirea dacă nu contractează căsătorie legală.

Personal, ca judecător la ocolul Panciu din județul Putna, care avea o circumscripție de 12 comune, am experimentat cu foarte mult succes maniera de mai sus, reușind a face să fie contractate foarte multe căsătorii, împrejurare ce mi-a fost comunicată de preoții parohi din comunele respective.

Este cred o măsură legală, care dacă ar fi întrebuintată de toți domniile judecători de ocol, ar da rezultate fericite întru stărpirea concubinajului la sate, căci să nu se uite, astăzi sătenii ascultă și respectă mai mult pe judecător, decât pe preotul din satul lor.

În sfârșit, sunt cu totul de acord, asupra soluției, de a se încadra concubinajul între faptele cari frisează codul penal, făcând din el un delict sau o contravențiune.

Mercurea-Ciuc, la 1 Decembrie 1927.

D. ȘTEFANESCU
Magsitrat

Apelurile și recusurile dela judecătorie

In majoritatea cazurile procesele la judecătorie se introduc în modul cel mai neglijent, de aceea se amână în continuu și probele nu se administrea-ză suficient.

O parte din neglijență o au avocații, cari nu-mai după ce pierd procesul la judecătorii, cu o-

cazia apelului se ocupă serios cu adunarea probelor și cu motivarea pretențiilor. Aproape toate procesele apelate se trimit de Tribunale la judecătoria pentru administrarea probelor, cari pentru prima oară se propun în apel.

Cu probele astfel administrate, judecătoria însăși ar fi rezolvat altfel procesul și părțile n'ar mai fi avut nevoie de cheltueli și pierdere de timp, iar Tribunalul n'ar fi chemat să judece procesul în continuare ci motivele și probele din procesul dela judecătoria.

Cu ocazia discutării legii accelerării s'a găsit că ar fi neechitabil să se impue părților, sub sancțiunea de decădere, invocarea tuturor probelor, ori la fiecare judecătoria, se află cel puțin doi avocați (la această judecătoria sunt șase) și partea mai mult cheltuiește la Tribunal decât cu avocații la o judecătoria.

Partea cea mai regretabilă este că judecătoria nu cunosc soarta proceselor plecate în apel la Tribunal. Dacă Tribunalul ar comunica copii de pe sentințele pronunțate în procesele apelate, judecătoria dela judecătoria ar profita mult prin faptul că mereu ar fi în curent în vederile Tribunalului și s'ar complecta treptat cumostintele și tinând seama de îndrumările Tribunalului n'ar rămâne cu aceleași vederi izolate și n'ar reneta aceleași hotărâri, eventual greșite, pentru ca ele să fie îndreptate de Tribunal numai pentru cei cari au posibilitatea să se judece și la Tribunal.

Un singur copist cu atribuțiuni speciale ar fi de ajuns ca să profite și părțile împincinate și judecătoria.

Mai este de dorit ca Tribunalul să organizeze și conferințe juridice la cari vor participa toți magistrații din județ.

L. CIOBANU.

Judecător com. Tătărești, jud. Cet.-Albă

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 12 Noembrie 1926.

Președinția D-lui AL. ALESSIU Consilier

G. Nicolae cu Maria C. Boruz

Decizia No. 4136

Expertiză. Termenul pentru depunerea actului prevăzut de art. 219 alin. 2 pr. civ. Nerespectarea lui. Nu există decădere.

Locațiune. Inventar de starea lucrurilor date în locațiune. Lipsa lui. Clauza că predarea s'a făcut în bună stare. Consecințe cu privire la probă. Art. 1432 și 1197 cod. civ.

1) Dispozițiunile din art. 219 alin. 2 pr. civ. relativ la termenul în care trebuie depus actul de expertiză, nu sunt prevăzute sub sancțiunea nulității.

De aceia instanța de fond nu violează legea când respinge cererea de amânare ridicată de parte pe considerațiunea că, termenul de judecată s'a fixat la o epocă mai scurtă decât cea prevăzută de art. 219 alin. 2 proc. civ.

2) Conform dispoz. art. 1432 c. c. împrejurarea că la locațiunea unui lucru nu s'a făcut între părți un inventar privitor la situațiunea lucrului, dă naștere unei prezumțiuni în sensul că, locatarul a primit lucrul în bună stare, având însă posibilitatea de a face o vada contrarie, dovadă pe care de altfel, în cazul existenței unui inventar și în contra prevederilor acestui inventar, nu este admisă.

Acelaș efect al neadmiterii dovezii contrarii îl implică și clauza din contract că, lucrul a fost predat în bună stare, o asemenea clauză nefiind, în esență, decât o suplinire prescurtată a inventariului și deci având aceeași forță probantă.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier T. Magheru; pe d-l avocat Gheorghide în susținerea motivelor de casare, pe d-l avocat St. Dănulescu în combateri și pe d-l procuror Duca în concluziuni puse pentru respingerea recursului, și

Deliberând,

Văzând motivul I de casare în cuprinderea următoare:

„Trib. respingând incidentul în care am cerut amânarea procesului pe motivul că expertul nu a depus raportul cu cel puțin 10 zile înainte de ziua înfățișării a violat și interpretat greșit art. 219 al. 2 și 729 din pr. civ., astfel că am fost lipsit de timpul strict necesar ce-mi acordă legea spre a studia acel raport și a-mi pregăti apărarea”.

Având în vedere sentința atacată din care rezultă: Că intimata în recurs, Maria G. Boruz, personal și în calitate de tutoare a chemat în judecată pe recurentul astăzi. Gheorghe Nicolaid pentru a-i plăti suma de 6.431 lei, valoarea stricăciunilor ce i-a cauzat la imobilul ce l-a ținut cu chirie.

Că, judecătoria oculului Caracal respingând acțiunea ca nesustenută reclamanta a făcut apel pe care Tribunalul Romanaii, secția II-a, prin sentința adusă în recurs, l-a admis în parte, obligând pe pârât să plătească reclamantei suma de lei 5.000.

Că, pentru a da această soluțiune, Tribunalul respinge mai întâi cererea de amânare făcută de pârât pentru a lua cunoștință de actul de expertiză care nu fusese depus cu cel puțin 10 zile anterior, motivând că, legea judecătorilor de ocoale nu fixează vre-un termen în acest sens; iar art. 219 alin. II pr. civ. nu-și are aplicațiunea — conform art. 61 alin. penultim legea judecătorilor de ocoale — înaintea judecătorilor de ocoale și nici înaintea Tribunalului, în afacerile venite în apel dela judecătoria; Că, în fond Tribunalul constată din contractele de închiriere dela 1919 și 1921 că, imobilul a fost predat chiriașului în stare bună și că, deci, proba cu martori pe care el o ceruse pentru a dovedi că imobilul i s'a predat într'o stare degradantă este conform art. 1191 c. civ., inadmisibilă, ca nefiind permisă contra conținutului unui act scris; că, față de această constatare și față de rezultatul anchetei în futurum făcută de judecătoria de ocol cum și pe baza expertizei efectuate în cauză, Tribunalul prin apreciere a evaluat stricăciunile aduse imobilului la suma de lei 5.000.

Având în vedere motivul I de casare reproduc mai sus;

Considerând că, dispozițiunile art. 219 alin. II pr. civ. relativ la termenul în care trebuie depus actul de expertiză, nu sunt prevăzute sub sancțiunea unei nulități;

Că, așa dar, independent de chestiunea dacă aceste dispozițiuni sunt aplicabile în afacerile venite la Tribunal, în apel dela judecătoriiile de ocol în orice caz, neobservarea îndeplinirii lor nu conduce la casare;

Că în consecință motivul I de casare prin care se critică respingerea de către Tribunal a cererii de amânare a judecării formulate de recurent și sprijinită pe faptul că actul de expertiză fusese depus la 15 Iulie 1925, deci cu mai puțin de 10 zile libere anterior înfățișării dela 25 Iulie 1925, — cum cere art. 219 și 729 pr. civ., — este neîntemeiat și cată a fi respins ca atare.

Văzând motivul II de casare în cuprinderea următoare:

„Trib. respingându-mi proba cu martori pentru a dovedi starea în care mi s'a predat imobilul închiriat a violat art. 1432 și 1170 din codul civ. privându-mă de dreptul meu de apărare”.

Considerând că, în adevăr conform dispozițiunilor art. 1432 cod. civ. împrejurarea că, la locațiunea unui lucru nu s'a făcut între părți un inventar privitor la situațiunea lucrului, dă naștere unei prezumțiuni în sensul că locatarul a primit lucrul în bună stare, având însă, această posibilitate de a face dovada contrarie, dovadă care de altfel în cazul existenței unui inventar și în contra prevederilor acestui inventar nu este admisă.

Considerând însă, că acelaș efect al neadmiterii dovezii contrarii este de natură a-l implica și clauza conșimțită de părți prin contractul scris și prin care se arată că, lucrul a fost predat în bună stare, pentru că o atare clauză nefiind în esență decât o suplinire prescurtată a inventarului și având aceeași funcțiune și valoare probantă, este firesc a produce aceleași efecte ca și acesta;

Că deci, din moment ce în speță este constant că prin contractul părților s'a prevăzut o atare clauză Tribunalul cu drept cuvânt și fără a violă art. 1432 și 1179 cod. civ. a respins, dovada propusă în contra conținutului ei, așa că motivul II de casare devine neîntemeiat și cată a fi respins ca atare;

Văzând motivul III de casare în cuprinderea următoare:

„Eroare grosieră în fapt: Trib. mă găsește responsabil de stricarea pardoselei, atunci când expertiza zice că pardoseala a putrezit și din cauza igrasiei și a defectului de construcție a imobilului”.

Considerând că, asupra cauzei degradării pardoselei pivniței imobilului, expertul deși arată că, degradarea poate proveni în parte din cauza umezelei zidurilor, adaugă însă, că, ea poate proveni mai cu seamă din lipsa de îngrijire și reaua întrebuințare a imobilului;

Că, dar, neexistând o indicare precisă prin actul de expertiză a cauzei degradării în chestiune, instanța de fond în baza dreptului ce-l are de a interpreta și aprecia probele cauzei, a putut să atribue producerea acestei degradări, acelei cauze, pe care de altfel însuși actul de expertiză o arată ca fiind mai probabilă, fără ca prin aceasta să comită o eroare grosieră în fapt;

Că, în consecință, devenind neîntemeiat și acest ultim motiv de casare, recursul cată a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 28 Iunie 1926

Președinția D-lui AR. ALEXANDRESCU, consilie

Ministerul de Finanțe cu Soc. Tișița și a.

Deciziunea No. 674

Societăți inamice. Bunuri aparținând lor. Sechestrare și lichidare. Procedura. Contestățiuni făcute de cei interesați. Admisibilitate. Compența Președintelui de Tribunal. Legea din 1916 și decretul legi No. 3603 din 918 și 681 din 919.

Societăți inamice. Momentul când se determină această calitate. Schimbări ulterioare. Inopozabilitate față de Stat. Efecte numai în raporturile particulare.

1) *Legea din Decembrie 1916, relativă la relațiunile cu supuși Statelor inamice, împreună cu decretul legi 3603 din 918 și 681 din 919, formează un tot, iar din complexul lor rezultă că, dreptul de contestație contra măsurilor de executare a ordinului de lichidare este deschis oricărui interesat și ca măsură de executare are a se considera nu numai punerea în vânzare a bunurilor aparținând supușilor inamici, ci și orice alte măsuri pregătitoare în vederea acestei vânzări, ca de exemplu numirea unui expert pentru evaluarea bunurilor ce urmează a se vinde.*

Instanța competentă a judeca contestațiunile introduse de cei interesați este Primul Președinte al Tribunalului, iar ordonanța sa se dă cu drept de apel la Curtea de Apel, jurisdicțiune prevăzută de legea de bază din 1916 și aplicabilă și sub decretul legi ulterioare, cari nu prevăd alta.

2) *Atât tratatele de pace încheiate cu fostele State inamice, cât și legile de război edictate în aplicarea acelor tratate, sau în concordanță cu ele; fixează, ca moment determinant al calității de supus inamic a unei societăți, în vederea sechestrării și lichidării averii sale, dată intrării în război a Statului român. Calitatea de supus inamică dela acea dată a Societății rămâne aceeași până la definitivă lichidare a bunurilor sale, neputându-se rămâne aceeași până la definitivă lichidare a bunurilor sale, neputându-se opune Statului schimbările intervenite ulterioare, fie în ce privește naționalitatea membrilor beneficiari ai societății, fie în ce privește transmisiunea bunurilor ei dintr'o mână într'alta.*

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză, pe d-nii av. Victor Dumitrescu, Mircea Djuvara, C. Dissescu și Gr. Conduratu, în dezvoltarea motivelor de casare și pe d-nii av. Eug. Popescu, C. Xenii și Istrati Micescu în combateri și

Deliberând,

Având în vedere că din decizia atacată cu recurs se constată în fapt următoarele:

În 1906 Contele Armin Mikeș cetățean ungar, întinat în recursul de față a înființat în București o Societate pe acțiuni „Tișița” pentru exploatarea de păduri cu un capital de 1.000.000 lei, împărțit în 1000 acțiuni la purtător. În 1910 capitalul e mărit la 4.000.000 lei împărțit la 4000 acțiuni, iar Societatea „Tișița” cumpără și acțiunile altor două Societăți de exploatare forestieră: Carpați și The Putna Forest.

În ajunul intrării României în război, fondatorul Mikeș deținea ca proprietar, totalitatea celor 4000 acțiuni ale societății „Tișița”. După intrarea României în război, averea Societății e pusă sub sechestrul potrivit legii din 22 Decembrie 1916, Societatea fiind con-

siderată ca străină, deoarece toate acțiunile care formau capitalul ei de întreprindere erau proprietatea unui supus inamic, Conte Mikeș (art. 5 din lege). Sub ocupația germană puterea ocupantă desființează în fapt administrațiunea sechestrului orânduită de Statul Român, iar după liberarea teritoriului, sechestrul se reînființează sau mai exact, se repune în execuțiune, potrivit Decretului Lege din 31 Decembrie 1918 după cererea Statului, prin ordonanță dată de Primul Președinte al Tribunalului Ilfov.

Între timp, în decursul ocupației inamice Conte Mikeș vânduse sau pretinde a fi vândut — cele 4000 acțiuni lui Castiglione alt intimat în recurs — pe atunci supus austriac.

Ca urmare a restabilirii măsurii sechestrului de către autoritatea română și în executarea Decretului Lege 681 din 14 Februarie 1919, prin o deciziune din 1 Octombrie 1920, Ministerul Justiției a ordonat lichidarea averii zisei Societăți. Contra acestei decizii de lichidare s'au făcut întâmpinări mai întâi de Castiglione, adresat Administratorului-sechestrului și transmisă de acesta Primului Președinte al Tribunalului Ilfov, apoi de Mikeș, direct Primului-Președinte care sesizându-se cu judecarea amândorora și considerându-le ca contestațiuni admisibile potrivit citatelor legi și decrete legi, le-a găsit întemeiate și le-a admis, scoțând de sub sechestrul și declarând nelichidabile acțiunile Societății „Tișița”; apelului Statului ca și al Ministerului Public contra ordonanței ei prezidențiale a fost respins de Curtea de Apel prin decizia supusă recursului.

Având în vedere că atât înaintea instanțelor de fond cât și azi în recurs, recurentul a invocat două serii de considerațiuni: de formă și de fond.

1) *Considerațiuni de formă.* Recurentul susține că: contestațiunile intimațiilor ar fi inadmisibile în principiu pentru că: a) deciziunea de lichidare dată de Ministerul Justiției este definitivă, executorie și neatacabilă prin nici o cale, invocând în acest sens Decretul Lege 3603 din 918; că întâmplările făcute de intimații Mikeș și Castiglione nu puteau potrivit aceluiași Decret Lege să fie cercetate decât de administratorul sechestrului, așa că ele excedau competența Primului Președinte al Tribunalului, care putea fi sesizat numai cu judecarea contestațiunilor la vânzarea bunurilor sechestrate. Ori întâmpinările intimațiilor nu erau — pretinde recurentul — contestațiuni de acest fel, pentru că nu se începuse executarea în fapt a lichidării prin scoaterea bunurilor în vânzare; că dar ele erau și premature; că în orice caz, susține Statul recurent, dacă ordinul de lichidare are a se considera ca o măsură de executare iar întâmpinările făcute ca contestațiuni la executare, atari contestațiuni nefiind prevăzute de legile excepționale, privitoare la materie, urmează a se judeca după dreptul comun — adică de Tribunal în primă instanță, iar nu de președinte, care, prin urmare, ar fi incompetent și sub acest raport:

Că, trecându-se peste considerațiunile de formă mai sus arătate, contestațiunile intimațiilor ar fi — spune Ministerul — și inadmisibile în fond, pentru că: a) Societatea „Tișița”, independent de împrejurările cari au putut modifica naționalitatea posesorilor acțiunilor sale, a fost și a rămas, atât după legile țării, cât și după tratatele de pace, o societate străină cu caracter inamic, caracter care este stabilizat sau petrificat de lege, ca atare, din ziua de 14 August 1916, data intrării României în război;

b) Că, în afară de aceasta, Mikeș, posesorul original al acțiunilor, n'a devenit român, încât nici sub acest

raport societatea nu și-a putut schimba naționalitatea; că apoi transmisiunea proprietății acțiunilor dela Mikeș la Castiglione — în ipoteza că această transmisiune a avut loc în mod real, — deși a putut fi valabilă și produce efecte juridice în raporturile de drept dintre acești doi particulari, ea însă nu este opozabilă Statului Român, în favoarea căruia legile țării de acord cu tratatele de pace au interzis înstrăinarea sub orice formă a bunurilor și acțiunilor cari constituiesc patrimoniul sechestrabil și lichidabil al societăților străine inamice din țară;

c) Că, în fine posesorii acțiunilor, oricari ar fi fost, n'au declarat și prezentat spre ștampilare, în termenul legal și înaintea autorităților competente, acțiunile ce posedau în această societate;

Asupra inadmisibilității în principiu a contestațiunilor asupra prematurității lor și a incompetenței Primului Președinte al Tribunalului de a le judeca, chestiune ridicată prin motivele I, II, III, IV de casare:

Considerând că prin decretul-lege No. 1353 din 919, care se ocupă în special cu lichidarea părților aparținând supușilor inamici, din capitalul societăților, asociațiunilor, băncilor, etc., se stabilește că această lichidare se va face după procedura arătată în decretele-legi precedente;

Că prin aceste decrete-legi și în special prin alin. al decretului-lege No. 3603 din 918, se prevede dreptul de contestațiune al celor interesați, contra măsurilor de executare a ordinului de lichidare;

Că, întrucât în speță Curtea de fond constată că ordinul de lichidare dat de Ministerul Justiției a fost urmat de măsuri de executare, numindu-se un expert pentru evaluarea acțiunilor ce trebuiau puse în vânzare, dreptul de contestațiune a intimațiilor, ca interesați contra măsurilor de executare, era deschis potrivit citatelor decretelor-legi și deci contestațiunea era admisibilă;

Că, potrivit aliniatului II al decretului No. 681 din 919, contestațiunile în materie de lichidare a societăților au a fi judecate după procedura prevăzută de decretele legi precedente, iar nu după dreptul comun; că această procedură specială este instituită de legea de bază din 21 Decembrie 1916, cu care decretele-legi ulterioare formează un tot, fiind edictate în complexitatea și lămurirea ei; că, potrivit art. 11 din această lege, instanțele competente a judeca contestațiunea în materie sunt: Primul președinte al Tribunalului ca prima instanță, și Curtea de Apel ca ultimă instanță de fond;

Că, dar astfel fiind, motivele de recurs privitoare la inadmisibilitatea contestații, prematuritatea ei și necompetința Primului președinte de a judeca contestațiunile intimațiilor, sunt nefondate și urmează a fi respinse ca atare.

Asupra motivelor 8, 9, 13, 14 și 15 în cuprinderea următoare:

VIII. „Violarea legii din 22 Decembrie 1916 și a decretului lege din 15 Februarie 1919.

Arătăm Curții că în caz când vânzarea acțiunilor a existat această vânzare este nulă, în urma indisponibilității acțiunilor, prin punerea lor sub sechestrul.

„Curtea respinge această cerere de nulitate, pe motiv că fiind pusă numai Societatea „Tișița” sub sechestrul, acțiunile fiind titluri distincte, nu sunt lovite de indisponibilitate.

„Curtea judecând astfel, dă o greșită interpretare legii din 22 Decembrie 1916 și violează dispozițiunile decretului-lege No. 681 din 15-Februarie 1919.

„Intr'adevăr, dacă prin punerea sub sechestru a Societății nu s'ar lovi și acțiunile de indisponibilitate, în sensul că sunt supuse dreptului de lichidare a Statului ca sarcină popritoare, am ajunge la rezultatul că lichidarea ar fi inutilă din momentul ce acțiunile pot valabil circula din mână în mână. Că acesta este spiritul „legiitorului român, reiese categoric din considerentele deciziei ministeriale Nr. 27023 și 27024 mai sus menționate. Se violează dar întreaga economie a legii din 22 Decembrie 1916 cât și a decretului-lege Nr. 681 din 919, care arată la art. 1 că lichidarea bunurilor inamice se face la data de 14 August 1916, Statul considerând dar dreptul său de lichidare născut la această dată, indiferent de transmisiunile cari ar fi avut loc în urmă și pe care nu le recunoaște”.

IX. „Violarea art. 1, 2, 3 și 4 din legea dela 22 Decembrie 1916, cât și a întregii legiuri de război, care prescrie nulitatea operațiunilor cu inamicul, greșită interpretare a decretelor-legei Nr. 1627 din 918 și 3927 din 918.

„Chiar dacă am presupune că acțiunile n'ar fi fost lovite de indisponibilitate, vânzarea este nulă, comerțul cu inamicul fiind interzis, conform art 1 și urm. din legea dela 22 Decembrie 1916 și a tuturor decretelor-legei cari se ocupă de nulitatea operațiunilor făcute cu inamicul.

„Curtea, judecând că interzicerea comerțului cu inamicul are efect numai pe teritoriul regatului României și că vânzarea făcându-se la Viena, această interdicțiune dispăre, face o greșită aplicațiune a spiritului art. 1 și 2 din legea dela 22 Decembrie 1916.

„Dacă s'ar admite o asemenea interpretare, s'ar ajunge la concluzia că legiitorul român a fost așa de usuratic ca să facă legi fără niciun fel de aplicațiuni și care ar avea un rezultat și contrariu scopului pentru care au fost făcute. Intr'adevăr, oricine ar fi putut trece granița și la frontieră să vândă bunurile sechestrate, iar contractul după teoria Curții fiind opozabil Statului Român, desigur că n'ar mai fi rămas nici un sechestru a doua zi după înființarea lui. Curtea admitând o asemenea interpretare, violează în mod flagrant însuși principiul fundamental și economic al întregii legiuri de război.

„Curtea argumentează pe de altă parte că prin decretul-lege Nr. 1627 din 30 Iunie 1918, s'ar fi abrogat dispozițiunile legii din 22 Decembrie 1916 și dacă prin decretul-lege Nr. 3927 din 31 Decembrie 1918 s'a desființat precedentul decret cu efect retroactiv, aceasta privește numai operațiunile cu inamicul, efectuate dela 1 Ianuarie 1918 până la 6 Ianuarie 1919, cu călcarea legii din 22 Decembrie 1916; iar punerea sub sechestru n'a dobândit puterea retroactivității.

„Curtea interpretează în mod greșit ambele aceste decrete-lege. În primul rând vânzarea acțiunilor s'a petrecut la 1 sau 5 Iunie 1918, astfel cum se arată în borderourile din dosarul Ministerului Justiției, cât și prin memoriul d-lor Stârcea și Hurmuzache. Conform decretului-lege Nr. 1627, se abrogă dispozițiunile legii prohibitive din 1916 cu începere dela 1 Iunie 1918: deci vânzarea fiind făcută în Iunie, rămâne a i se aplica legea din 1916. De nicăeri nu rezultă că decretul-lege Nr. 3927 face o distincțiune pentru operațiunile petrecute dela 1 Ianuarie 1918 și că ar fi rezervat punerea sub sechestru care rămâne abrogată. Din contră, abrogând pur și simplu decretul precedent, declară nule operațiunile cu inamicul făcute dela 1 Iulie, de când intrase în vigoare decretul precedent. Apoi, dacă chiar punerea sub sechestru de fapt ar fi rămas abrogată, nu are nici o importanță asupra soluțiunii, deoarece interzicerea comerțului cu inamicul este independent de punerea sub sechestru. (Colecția Ministerului Justiției pag. 93 până la 107).

„Curtea face dar o greșită aplicațiune și interpretare atât a legii din 1916, Decembrie 22, cât și a suscitatorilor decrete-legei”.

XIII. „Lichidarea conform legiurei de război și a tratatelor. Violarea decretului-lege Nr. 3603 din 918 și art. 1 al decretului-lege Nr. 681 din 919. Greșită interpretare a art. 232—233 Secțiunea IV-a cu anexa din Tratatul dela Trianon.

„Deciziunea de lichidare a Ministerului de justiție arată precis că lichidarea se face conform suscitatorilor legi, singurele dealtminteri în legislața noastră de război care se ocupă de lichidările ordonate de Stat.

„Conform art. 1 din decretul-lege Nr. 681 din 919, lichidarea se face numai entru părțile inamice la data de 14 August 1916, fie că acțiunile au fost valabile cumpărate de Castiglione, fie că ar fi rămas ale lui Mikeș sau ar fi aparținut altui supus străin, ambii aceștia la 14 August 1916 erau inamici, deci în toate cazurile acțiunile urmează să se lichideze.

„Curtea omițând a face aplicațiunea citatelor decrete-lege pe baza cărora se face lichidarea și referindu-se numai la tratatele de pace, printr'o aplicațiune greșită a acestor tratate stabilește că lichidarea urmează naționalitatea actuală a părților, urmând a nu fi lichidați acei cari la 14 August 1916 erau inamici și prin efectul tratatelor au devenit aliați.

„Prin această interpretare, Curtea nefăcând aplicațiunea legiurei noastre de război, violează decretul-lege Nr. 3603 și 681, aducând o atingere gravă însuși principiului lichidărilor averilor inamice și creiază o deosebire arbitrală între legea noastră și tratatele de pace, când legea noastră a fost făcută tocmai în vederea aplicațiunii tratatelor de pace și este în conformitate cu ele.

„Curtea interpretează tratatul dela Trianon, și afirmă că art. 232 după ce pune principiul lichidărilor inamice, face excepțiune în al. B, pentru cei cari au dobândit naționalitatea unei puteri aliate conform tratatului: că dar aceștia nu se pot lichida ori unde ar avea averea lor.

„Curtea face o interpretare greșită acestui text căci al. D. al aceluiaș art. erea că sunt considerate ca definitive și opozabile oricărei persoane, măsurile de război care s'au îndeplinit, astfel cum sunt definite în par. 1 și 3 al anexei care face o enumerare complectă acestor măsuri între care intră și lichidarea.

„Dacă interpretarea acestui art. ar fi aceea dată de Curte, ar trebui ca dispozițiunile din par. B și D, ale aceluiaș art. să se contrazică; în realitate însă cuprinde numai două dispozițiuni referitoare la două ipoteze diferite, nu se vor lichida averea locuitorilor deveniți români din ținuturile alipite, se va lichida însă averea tuturor supușilor inamici din vechile ținuturi, indiferent de faptul că au devenit români pe urma tratatelor. Deci se exceptează numai averea acelor deveniți români, din noile ținuturi. În concluziunile orale și scrise s'a argumentat pe larg această chestiune.

„Această interpretare este în concordanță cu dispozițiunile decretului-lege, în materie de lichidare; iar Curtea interpretând astfel pe lângă că violează dispozițiunile acestor decrete-lege mai violează și sensul tratatului dela Trianon”.

XIV. „Naționalitatea contractelor. Greșită interpretare a art. 249 și următorii cu anexe din tratatul dela St. Germain. Exces de putere prin înlăturarea tratatului dela Trianon pentru stabilirea naționalităților. Nemotivare.

„Se stabilește că contestatorul Castiglione a dobândit prin alipirea Triestului de Italia națiunea italiană; concluziunea însă a Curții că devenind italian și dobândind acțiunile se poate lichida este greșită și violează atât decretul-lege Nr. 681 din 919 cât și art. 249 și urm. din Tratatul dela St. Germain, tot astfel după cum am arătat că violează și tratatul dela Trianon.

„Chiar dacă contestatorul Castiglione a devenit italian, la data de 14 August 1916, era austriac și acțiunile sale urmau să se lichideze.

„În ce privește naționalitatea Contelui Mikeș, Curtea face o greșită aplicare a clauzelor minorităților, înlăturând tratatul dela Trianon cât și legea electorală pentru Ardeal care este

în vigoare în Transilvania și fără a arăta pentru care motive. Din acest punct de vedere face un exces de putere și dă o decizie nemotivată.

Am arătat că în speță se aplică Tratatul dela Trianon și chiar în ipoteza minorităților se cere ca condiție a fi născut din părinți domiciliați în ținuturile alipite, dovadă care nu face Conte Mikeș. Am arătat că, conform tratatului de la Trianon, Conte Mikeș nu are apartenență și în orice caz a optat pentru naționalitatea ungară și în mod expres și tacit. Curtea, în mod greșit argumentează că obținerea unui pașaport străin nu implică o supușenie străină și în orice caz nu examinează motivele noastre prin care dovedim că și în mod tacit contele Mikeș a optat pentru naționalitatea ungară; deci dă o decizie nemotivată.

„Curtea de asemenea face exces de putere când refuză chemarea la interogator a contelui Mikeș, pentru a face dovada cu răspunsurile sale, a opțiunii care a făcut-o pentru naționalitatea ungară.

„Curtea mai violează autoritatea lucrului judecat și comite un exces de putere, când printr'un jurnal precedent am produs hotărârea prin care se pune sub sechestrul averea sa ca fiind străin, hotărârea care este rămasă definitivă. Curtea nici nu ține seamă că averea sa fiind pusă sub sechestrul, urma ca în instanță să fie reprezentată prin administratorul sechestrului”.

XV. „Se poate lichida o societate controlată numai de inamic și se poate lichida orice interese inamice. Violarea art. 232 alin. b, a Tratatului dela Trianon și decretul-lege Nr. 3603 din 918 și Nr. 681 din 919.

Am arătat că, conform art. 232 alin. b, al Tratatului dela Trianon se poate lichida o societate controlată numai de inamic.

Nu se poate contesta că „Tișița” a fost cel puțin controlată de inamic.

La fondarea societății aproape tot capitalul este străin și ultimul comitet executiv al Societății înainte de punerea sub sechestrul, este compus din 10 persoane, toate fără excepție austriaci și unguri.

Deasemenea, chiar în ipoteza că Mikeș ar fi devenit român nu se poate contesta că Societatea „Tișița” au fost și sunt în interese inamice. Este destul pentru a ne convinge a examina pretinsul act de vânzare din 7 Octombrie 1918.

„Curtea omite completamente a se pronunța asupra acestor motive și din acest punct de vedere dă decizie nemotivată, violând și dispozițiunile tratatului dela Trianon, precum și decretul-lege Nr. 681 din 919”.

Având în vedere că Curtea de Apel, pentru a declara inopozabilă măsura sechestrului și lichidării averii societății „Tișița” față de contestatorii Mikeș și Castiglione și pentru a ridica aceste măsuri în favoarea numiților, argumentează că atât Mikeș, posesorul original al celor 4000 acțiuni ale societății, cât și Castiglione, pretins achizitor ulterior al acestor acțiuni prin cumpărarea lor dela Mikeș, au devenit: primul cetățean român, cel de al doilea italian, prin efectul tratatelor de pace, iar în al doilea rând — spune Curtea de Apel — vânzarea acțiunilor de către Mikeș lui Castiglione, fiind făcută la Viena, iar nu pe teritoriul țării, iese de sub prohibițiunea edictată de legea dela 21 Decembrie 1916 și de decretul lege din 1919 cari sancționează cu nulitatea numai operațiunile făcute în țară și prin urmare această vânzare este valabilă și Castiglioni, deși supus austriac, a putut achiziționa cele 4000 acțiuni dela Mikeș; Că, apoi, achizitorul devenind supus aliat-cetățean italian — prin anexiune și tratate, cum totalitatea acțiunilor societății „Tișița” a intrat în mâinile sale, Societatea și-a pierdut și ea caracterul de societate străină supusă inamică; că ea și-a pierdut

acest caracter — adaugă Curtea — chiar și în ipoteza că vânzarea sus arătată ar fi nulă, deoarece prin efectul nulității acestei vânzări, acțiunile au rămas proprietatea lui Mikeș, ori acesta fiind născut în Ardeal și devenind cetățean român pe baza tratatului dela Trianon, a atras prin schimbarea naționalității sale și pe aceea a societății „Tișița”, ale cărei acțiuni în întregime erau proprietatea sa; că dar, conchide Curtea de fond, fiind vorba în primul caz de o societate supusă aliată, iar în al doilea de o societate română, nu mai poate rămâne sub sechestrul și nici să fie lichidată în profitul Statului român;

Considerând că din contextul și întreaga economie a dispozițiunilor din tratatul de pace dela Trianon (art. 232 alin. 4) și al legilor excepționale privitoare la sechestrarea și lichidarea averilor supușilor inamici, rezultă că situațiunea juridică a unui bun sechestrat și supus lichidării, în circumstanțele și scopul arătate de aceste legi, este și rămâne fixată definitiv și irevocabil, — de situațiunea de drept pe care bunul o avea la data de 14 August 1916, sau cel mai târziu în momentul punerii sub administrațiunea justiției, fără a putea evolua sau a se schimba în raport cu modificarea naționalității persoanelor cari compuneau societatea și cari la un moment dat se găseau titulare a acțiunilor ei; Că după textul și spiritul acelorasi legi, cari ca măsuri excepționale de război au în cel mai înalt grad caracter de ordine publică, o societate străină pusă sub sechestrul, ca având un caracter inamic în sensul și după dispozițiunea art. 5 al legii din 21 Decembrie 1916, își păstrează acest caracter până la definitivă sa lichidare, indiferent de schimbarea naționalității membrilor fondatori, sau ai achizitorilor, ori comisionarilor de drepturi oricare ar fi cauza sau temeiul juridic al acestor schimbări;

„Considerând că legea din 21 Decembrie 1916 organizează o adevărată procedură lichidativă a bunurilor inamice, iar nu numai un sechestrul pur conservator, ceiace de altfel se învederează și prin art. 232 alin. 4 din tratatul dela Trianon, care declară în mod formal că „lichidățiunea va avea loc conform legilor Statului aliat sau asociat interesat și proprietarul nu va putea dispune de aceste bunuri, drepturi sau interese, nici a le greva cu vreo sarcină, fără consimțământul acelu Stat”;

Că din această dispozițiune rezultă că Tratatul de pace, nu numai că nu aduce vreo modificare dispozițiunilor legilor române, în această privință după cum s'a susținut, dar din potrivă el consfințește și ratifică aceste dispozițiuni printr'o formulă generală în care arată clar că, efectul punerii sub administrațiunea justiției, primul act al procedurii lichidative după legile române, este de a se face inopozabilă Statului lichidator orice înstreinare intervenită, de a fixa și imobiliza, cu alte cuvinte, sub raportul lichidățiunii averilor supușilor străini, față de Statul lichidator, situațiunea juridică a bunurilor pe care ele o aveau în momentul trecerii acestui Stat în starea de război.

Considerând sus-zisa lege (din 21 Decembrie 1916), formând un bloc comun cu celelalte legiuri posterior edictate în această privință, picipiul enunțat mai sus este confirmat și prin dispozițiunile decretului lege No. 3603 din 918, modificat și completat prin actele ale decretului No. 681 din 919, cari prevăd în termeni expresi că „lichidățiunea bunurilor aparținând societăților străine puse sub sechestrul în conformitate cu legea din 22 Decembrie 1916, se face în profitul Statului și numai pentru părțile, acțiunile, creanțele și dreptu-

rile de orice fel aparținând supușilor țărilor inamice la data de 14 August 1916, și pentru părțile dobândite de acești supuși după data de mai sus...”, iar prin art. 5 din legea dela 21 Decembrie 1916, se mai precizează că pentru a se determina caracterul inamic al unei societăți, trebuie a se avea în vedere data de 14 August 1916; că prin decretul lege No. 1353 din 919, confirmându-se principiul pus în decretul No. 681 din același an, se arată că drepturile rezervate în lichidațiune sunt numai acelea cari la 15 August 1916 aparțineau unor supuși români aliați sau neutri; că prin urmare este indiferent dacă posesorii de acțiuni, supuși inamici, în acel moment și-au putut schimba ulterior naționalitatea, fie în faza legilor interne, fie pe temeiul tratatelor internaționale; condițiunea lor juridică și naționalitatea lor rămâne sub raportul lichidării acțiunilor ce dețineau la 14 August 1916 și față de Statul român aceeași pe care o aveau în acel moment;

Considerând că în speță este necontestat că la data de 14 August 1916 Societatea „Tișița” era o societate străină supusă inamică, în sensul și după definițiunea legii din 21 Decembrie 1916, deoarece în acel moment acțiunile ei — în totalitate — erau proprietatea contelui Mikeș, care era atunci supus ungar; că această situațiune juridică a societății a rămas — potrivit celor mai sus arătate, — sub raportul lichidațiunii averii ei, — aceeași, păstrându-și caracterul de societate străină supusă inamică; că dacă modificări au putut surveni, fie în ce privește naționalitatea contelui Mikeș, fie cu privire la trecerea proprietății acțiunilor în mâinile altor persoane, atari modificări au putut produce efecte juridice în raporturile dintre persoanele private, ele au putut mări sau micșora sfera drepturilor civile, politice ori patrimoniale ale titularilor acțiunilor societății, față însă de Statul român și sub raportul administrării lichidării bunurilor societății în cari ei erau interesați aceste modificări sunt neopozabile și de nul efect;

Având în vedere că în materia aplicării măsurilor excepționale de război, este un principiu universal admis cu privire la exercitarea dreptului de prize maritime, sau de sechestrarea sau capturarea bunurilor inamice, că naționalitatea lor inamică sau neutră, se scoate fixată „ne varietur” chiar dela epoca deschiderii ostilităților sau cel mai târziu în momentul aplicării contra lor a măsurilor legislative excepționale, și aceasta este atât de adevărat, încât a decide contrariu, precum în speță a făcut instanța de fond, înseamnă pur și simplu a ridica orice eficacitate și orice valoare practică măsurilor legislative, pe care în vederea războiului le ia un Stat contra bunurilor persoanelor sau societăților inamice, căci ar fi destul o simplă instrăinare a bunurilor persoanelor sau cesiunea acțiunilor sociale către un național, sau către un neutru, în afară de teritoriul țării, pentru a produce ipso facto desființarea caracterului inamic al bunurilor sau al societății și în același timp pentru a face imposibilă urmărirea și lichidarea lor prin justițe;

Că astfel fiind, numai în nesocotirea acestor principii și cu violarea textelor de lege mai sus discutate, Curtea de Apel a putut ajunge la concluziunea că naționalitatea societății „Tișița” — incontestabil supusă inamică la 14 August 1916, — a evoluat în raport cu naționalitatea persoanelor cari la un moment dat s’au găsit titulare ale acțiunilor ei, și că a devenit astfel societate cu caracter românesc sau de supus aliat, ale cărei acțiuni, ca atare, sunt nelichidabile;

Că dar motivele 8, 9, 13 14 și 15 sunt întemeiate și recursul Ministerului de Finanțe urmează a se admite

pe aceste motive, fără a mai intra în discuțiunea celorlalte motive referitoare la formalitatea vânzării acțiunilor în străinătate, la stampilarea lor, la simulațiunea vânzării care rămâne fără interes, față de soluțiunea dată mai sus.

Pentru aceste motive Curtea admite recursul făcut de Ministerul de Finanțe; casează deciziunea Curții de Apel și trimete afacerea a se judeca din nou la Curtea de Apel Galați.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA IV Civ. Corecț.

Andiența dila 4 Noembrie 1927

Președinția d-lui VICTOR ȘERBĂNESCU jude de șed.
Apelant Carol Covaci prin adv. dr. C. A. Jecu, intimat N. Dumitrescu prin Adv. Doiciu
Sentința Civilă No. 879

Chirie. Locuință și prăvălie ocupate de mici meseriași. Deciziunea comisiunei arbitrale că predomină locuința sub legea din 1924. Dacă se mai prelungește contractul pentru prăvălie sub legea din 1927.

Contracte de închiriere ale meseriașilor de atelier și locuință și care au beneficiat de prelungirea legală din art. 2 al. II al legii chiriilor din 1924, nu se mai prelungește în cecece privește atelierul sau prăvălia în virtutea legii chiriilor din 1927.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Carol Covaci din București str. Antim Nr. 69 în contra cărței de judecată Nr. 1497 din 927 a judelei ocol 4 București.

Având în vedere susținerile orale și scrise ale părților și actele dela dosar.

Având în vedere că din actele dela dosar, rezultă în fapt următoarele:

Carol Covaci în calitate de proprietar a chemat în judecată pe pârâțul Nicolae N. Dumitrescu pentru ca să fie obligat să evacueze prăvălia din față pe care a deținut-o până la 23 Aprilie 1927, în baza contractului vizat de Administrația Financiară a Capitalei la No. 6640 din 920, contract prelungit până la aceea dată în puterea legilor de prelungire, acțiune care a fost respinsă de judele ocolului 4 București prin cartea de judecată No. 1497 din 26 August 1927.

În contra acestei cărți de judecată, reclamantul a făcut apelul de față susținând că: întrucât prelungirea acordată de art. 2 al legii din 1927 pentru prăvăliile meseriașilor a expirat pe ziua de 6 Mai 1927 și întrucât nici un text din noua lege nu mai acordă vre-o prelungire pentru prăvălie, urmează ca intimatul să evacueze prăvălia și să continue a deține camerele de locuință mai departe, și că nu este obligat a face dovada că este cetățean român întrucât nu cere evacuarea pe baza unui beneficiu acordat de lege.

Având în vedere contractul de închiriere vizat de administrația financiară a Capitalei cu Nr. 6640 din 1920, din care rezultă că intimatul a lua cu chirie dela apelantul reclamant una prăvălie, una cameră și una magazie în imobilul din str. Antim No. 53, pe termen dela 23 Aprilie 1919 și până la 23 Aprilie 1920, contract care a fost prelungit în baza legilor de prelungire.

Având în vedere că prin legea de prelungirea contractelor din 1924, prăvăliile au fost lăsate la libera transacție, afară de prăvăliile ocupate de mici meseriași, cari erau obligați a se adresa comisiunilor arbitrale spre a stabili ce predomină, locuința sau prăvălia.

Având în vedere că intimatul adresându-se Comisiunei arbitrale, aceasta a stabilit că predomină locuința iar nu prăvălia.

Având în vedere că apelantul susține că dacă legea din 1924 conținea această dispoziție de favoare pentru categoria sus a-

rătătită de chiriași însă actuala lege nu o mai prevede, așa încât nu s'ar mai bucură de prelungire.

Considerând că după disp. art. 1 aliniatul a din legea dela 1927, se prelungesc contractele numai pentru locuință, iar nu și prăvăliile unde se exercită un comerț sau o industrie.

Că dacă în contractul în litigiu, s'a considerat de Comisia arbitrală că predomina locuința, constatatarea aceasta își are aplicațiunea numai în timpul guvernării legii din 1924, numai pe timpul cât a fost în vigoare, deoarece în actuala lege contractele pentru prăvălii fie ele chiar ale meseriașilor, nu se mai prelungesc.

Că apelantul cerând evacuarea părâtului numai din prăvălie, iar nu din camerele de locuință, cererea sa este întemeiată, și ca atare urmează a fi admisă.

Că în ce privește susținerea intimatului că, apelantul nu face dovada că este cetățean român; ea urmează a fi înlăturată întrucât, apelantul nu cere evacuarea intimatului pe temeiul dispozițiilor de favoare prevăzute în lege în folosul anumiților proprietari, ci pe o excepțiune de neprelungire a contractului.

Că așa fiind, apelul de față devine fondat și ca atare urmează a fi admis.

Pentru aceste motive, Trib. admite, etc.

(ss) V. Șerbănescu, H. Zamfirescu.

NOTA. — Sentința ce o adnotăm face o justă aplicare a principiilor actualei legi a chiriilor relativ la cazul în speță.

Iată despre ce este vorba:

Un contract prin care N. Dumitrescu închiriaza de la 23 Aprilie 919 până la 23 Aprilie 920 dela Carot Covaci, o prăvălie pentru exercitiul comerțului de cismărie precum și camere de locuință atât prăvălia cât și camerele fiind sub același acoperiș.

Dela Aprilie 920 până la Aprilie 1924, închirierea întregului apartament se prelungeste, în baza diferitelor legi de prelungire ce au survenit.

La 1924 apărând legea respectivă a chiriilor, chiriiașul în baza art. 2 al. II chiamă în judecată pe proprietar în fața comisiei arbitrale spre a decide ce prevalează și comisia hotărăște că în speță prevalează locuința și ca atare se prelungeste locațiunea până la April 1927, atât în ceea ce privește locuința cât și atelierul.

La 1927 după apariția noii legi a chiriilor, se face acțiunea de față, prin care se cere evacuarea chiriașului din prăvălia ce-i servea de atelier de cismărie, rămânând mai departe în locuință; iar chiriașul prezintă în apărare un certificat constatator că are un copil funcționar public și ca atare ar intra în dispozițiile art. 4 al. I legei întrucât copilul domiciliază la el.

Și după scurtă expunere a faptelor să arătăm motivele de drept pe baza cărora găsim hotărârea perfect fondată.

Dela început încă trebuie să facem o remarcă și anume că vechea caracterizare dată de comisia arbitrală din 924, prin care se decidese că prevalează locuința, nu poate avea efect, sau mai bine zis nu poate avea autoritate de lucru judecat, decât pe durata de aplicațiune al legii din 1924, adică până la Aprilie 1927.

Așa dela 23 Aprilie 1927 chiriașul ar avea dreptul de prelungire relativ la prăvălie, numai dacă actuala lege a chiriilor, ar conține vreo dispoziție de favoare pentru meseriași, în felul celei din legea 1924.

Și acum, să examinăm actuala lege.

Articolul 1 aliniatul a spune că se prelungesc pe doi ani contractele de locuință ale funcționarilor și pensionarilor, iar art. 4 asimilează în aceeași catego-

rie și contractele încheiate de ascendentul funcționarului cu condiția de a fi locuit în mod permanent, ori în cazul nostru N. Dumitrescu a prezentat un certificat constatator că are un copil funcționar public și pretinde că a locuit tot timpul împreună.

Dar art. 1 alin a vorbește numai de locuința proprie zisă, nu însă și de încăperile în care s'ar exercita o meserie sau o industrie și atunci naște întrebarea, cum vom interpreta art. 1 al. a, pe cale de analogie, sau prin ajutorul argumentului a contrario: „qui dicit de uno negat de altero“.

A extinde pe cale de analogie dispoziția art. 1 al. a și la situațiunea de prăvălii în care se exercită o meserie nu se poate, căci art. 1 al. a este o excepțiune dela primul aliniat al art. 1, care dispune că toate contractele reintră sub regimul dreptului comun, cu excepția dela a și b și este știut că excepțiile sunt de strictă interpretare.

Și dacă interpretarea pe cale de analogie este inaplicabilă trebuie să recurgem la interpretarea prin intermediul argumentului a contrario, adică legiuitorul prevăzând în mod expres că se prelungeste o situațiune determinată, a exclus dela prelungire situațiunile de care nu vorbește.

Și argumentul a contrario își găsește în speța noastră câmpul său cel mai bun de aplicare, „lorsque partant d'une disposition exceptionnelle, il permet de revenir au droit commun, qui reprend alors son empire“ ceea ce constituie cea mai bună întrebuintare a sa (a se vedea Baudry-Lacantinerie et Fourcade: „Des Personnes“ T. I, pag. 176).

În fine interpretațiunea prin a exclude dela prelungire situațiunile neprevăzute în mod expres de legiuitor, este în perfectă concordanță și cu spiritul actualei legi; căci spre deosebire de trecutele legi ale chiriilor principiul de bază ce guvernează întreaga lege este al neprelungirii, iar excepția o formează prelungirea; așa că dacă o situațiune oarecare ar da naștere la oarecare dubiu, ea trebuie interpretată în conformitate cu spiritul și economia întregii legi, iar nu în conformitate cu excepțiunea legii.

S'ar putea invoca contra tezei noastre, textul art. 3 al. I legei care dispune că toate contractele de închiriere ce nu cad sub prevederile aliniatului a și b ale art. 1 și care s'au bucurat de ultima prelungire legală, se prelungesc pe un an sau pe șase luni și dacă este așa oare n'ar intra speța ce o discutăm cel puțin în cadrul acestui articol?

Răspunsul este că nu și posibilitatea de confuziune ar fi posibilă numai la prima vedere, din cauza redacțiunii nu prea fericite a acestui articol.

Intr'adevăr art. 3 prevede situațiunile de locuință neprevăzută în cele două aliniate ale art. 1 și anume:

a) Contractele având de obiect locuința chiriașilor sau subchiriașilor persoane fizice, alții decât funcționari sau pensionari.

b) Contractele având de obiect locuința chiriașilor și subchiriașilor străini aflați la promulgarea legii din 1924 în serviciul Statului, județelor sau comunelor ori a întreprinderilor dependente de aceste autorități.

c) Contractele încheiate pentru reședința legațiunilor și consulatelor, cum și cele afectate locuinței membrilor corpului diplomatic și consular, sub condiția reciprocității.

Dar dovada cea mai evidentă că art. 3 se referă numai la locuință, rezultă din textul art. 5 al. III, care dispune că pentru a se acorda ori cărui chiriaș fie prelungirea de 2 ani fie cea de un an sau șase luni din art. 3, trebuie să nu aibă un imobil sau aparta-

ment pe care l-ar putea locui. Iată deci că odată ce ai unde să locuiești și totuși nu te folosești de locuința ce o ai, nu mai poți invoca nici un drept de a fi se prelungi contractul; ceea ce demonstrează până la evidență că și art. 3 a prevăzut, ca și întreaga lege numai situația de chirie de locuință. De altfel și din complexitatea debaterilor parlamentare se vede că unica preocupare a legiuitorului a fost protecția locuinței.

Și după ce am examinat cele două articole de mai sus a venit vremea să ne întrebăm, dar care este articolul din lege care rezolvă problema?

Articolul ce ne da soluțiunea este 49 care dispune că acolo unde legea nu dispune, se aplică dispozițiile legilor civile consacrand dreptul comun; ori cum între părți nu există nici un contract relativ la prăvălia, urmează că pe ziua de 23 Aprilie 1927 părătul trebuia să evacueze prăvălia, întrucât legea nu-i mai acordă nici o prelungire.

De aceeași opinie pare a fi și d-l Corneliu Botez, consilier la Inalta Curte de Casație care la pag. 18 și 19 a lucrării d-sale intitulată: „Noua lege a chiriilor“ spune:

„Noul legiuitor acordând prelungirea legală numai pentru locuințele funcționarilor și pensionarilor publici, această dispoziție trebuie interpretată strict. Astfel dacă pensionarul a închiriat un imobil cu destinația de a servi atât pentru ocaziuni cât și pentru meserie sau profesiune precare, proprietarul poate cere în justiție limitarea contractului numai la încăperile destinate locuinței și o cameră de lucru“.

Dr. CORNELIU A. JECU
Advocat

DECANATUL BAROULUI DOLJ

PREMIUL BAROULUI DOLJ „AVRAM IANCU“ 1928

INCUNOȘTIINTĂRE TUTUROR D-LOR AVOCAȚI

În conformitate cu dispozițiile regulamentului pentru acordarea premiului Baroului Dolj „Avram Iancu“, publicat în Buletinul Uniunii Avocaților din România, An. II, No. 7—8 din 1925, pag. 151, și în revista Justiția Olteniei, An. VII 1926 No. 1 și 2 pag. 16, Decanatul Baroului Dolj, a prevăzut un premiu de 10.000 lei în bugetul Baroului Dolj, și pe anul 1928, pentru cea mai bună lucrare din orice domeniu al dreptului public sau privat, scrisă de un avocat din orice barou din țară.

Termenul de depunerea lucrărilor la Decanatul Baroului Dolj, în 5 exemplare, este până la 1 Septembrie 1928.

Pe anul 1927 nu s'a acordat acest premiu, de oarece nu s'a depus spre premiere nici o lucrare.

Se aduce aceasta la cunoștința tuturor d-lor avocați, definitivi și stagiați.

Decanul Baroului Dolj, Dem. D. Stoenescu

No. 252
1928 Martie 14

A apărut: DREPTUL ACȚIONARILOR ÎN CONTRA DECIZIUNILOR NELEGALE ALE ADUNĂRIILOR GENERALE, Studiu de Drept Comercial comparat, cu o concluziune de lege ferenda, de *Stelian Ionescu*, magistrat Trib. Ilfov.

CURIERUL JUDICIAR obținând dela **Consiliul Legislativ** concesiunea depozitului spre vânzare publicului a colecțiilor sale de Legi și Regulamente:

Tom. IV partea I LEGI pe 1926 Prețul 150 lei
Tom. IV partea II REGULAMENTE pe 1926

Prețul 180 lei

Anunțăm că oricine este amator a cumpăra aceste colecțiuni și cele viitoare ce vor avea să apară, să se adreseze la Librăria „Curierul Judiciar“, București, Str. Artei 5, care le va servi la cerere contra cost, mandat postal sau ramburs la care se va adăoga lei 15 de fie care volum taxele port postal recomandat.

Publicul nu va mai fi îndatorat, deci, a consemna costul la Administrația Financiară și apoi cu petiție să se adreseze Consiliului Legislativ, ca în trecut.

LEGEA AMNISTIEI din 6 Ianuarie 1928, comentată de *Dr. E. C. Decusară* cu expunere de motive. **Prețul 30 lei.**

REGIMUL INTERNAȚIONAL AL PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE ÎN ROMANIA, de *Dr. Florian Porescu*, cu o Prefață de Prof. Anibal Teodorescu. **Prețul 200 lei.**

A apărut TABLA de materii a *Jurisprudenței Generale* pe 1927. Ea este alcătuită ca și celelate table ale anilor anteriori și s'a pus în vânzare tot cu prețul din trecut de **100 lei**. Comandele vor fi însoțite de cost la care se va adăoga 10 lei pentru porto postal recomandat.

LEGEA STATUTULUI FUNCȚIONARILOR PUBLICI cu Regulamentul, comentată și adnotată de *R. Dimiu*, judecător la Trib. Prahova, cu Expunerea de motive, Debateri parlamentare și Jurisprudența. **Prețul 140 lei.**

A apărut în Editura Soc. Anon. *Curierul Judiciar* DESPRE PATERNITATE ȘI FILIAȚIUNE, de d-l *Prof. Alex. Cerban*. **Prețul 30 lei.**

În editura „Curierul Judiciar“ S. A., a apărut:

1). „C E K U L“, un interesant și documentat studiu economico-juridic, (circa 500 pagini), cu doctrina și jurisprudența română și străină, de d-l *Dr. D. Găleşescu-Pyk*. **Prețul 280 lei.**

A apărut o interesantă broșură: VIAȚA JURIDICĂ ȘI ADMINISTRATIVĂ A SATELOR de *Andrei Rădulescu*, consilier la Curtea de Casație, membru al Academiei Române. **Prețul 20 lei.**

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu mai aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorilor, și a binevoi să trimită achitarea abonamentului prin mandat postal, direct la Administrația revistei *Curierul Judiciar*, București, Artei 5, notând pe cotorul mandatului, pentru abonamentul datorat, partida No....